

◆◆◆ GARSAS ◆◆◆ SUSIVIENYJIMO. ◆◆◆

Nr. 48. Plymouth, Pa., diena 26 Lapkričio (November) 1890 m. Metas V.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Nusirdžiai velyju visiems broliams lietuviams skaityti „Vienybę“, dėl naudos dvasiškos ir tėvyniškos.
Kuningas A. Burba, klebonas lietuviškos parop. Plymouth, ir vadovas „Susivienijimo lietuvių katalikų Amerikoje“.

Kalendorius 1890.

1 SANVAITĖ (NEDELE) ADVENTŪ.
 Evangelija: „Apie ženklus sudnos dienos“.
 (Luk.. 21.)

LAPKRITIS (NOVEMBER) MĖNŪ. *Turi dienų 30.*

DIENOS.	VARDAI SZVENTUJŪ.	
30	Nedele.	Andriejaus apasztalo. GRŪDIS (DECEMBER) MĖNŪ. <i>Turi dienų 31.</i>
1	Panedel.	Eligijo vyskupo.
2	Utarnj.	Paulinos muczeln.
3	Sereda.	Pranciszkaus Ksavėro.
4	Ketverg.	Barboros pan. muczeln. (Delezia)
5	Pėtnycz.	Subo Opato ir Krispinos pan. muczeln.
6	Subata.	Mikalojaus vyskupo. (Vilije)

ŁOČNASTIS J. PAUKSZCZIO.
Rėdytojas J. Audzindaitis.
Rankraszcziai, atsiasti nuo masu broliu [korespondencijos] nebus sugrazinti atgalios.

Adresai Uredininku
Susivienijimo Lietuwninku Amerikoje.

Prezidentas:
Rev. A. Burba
Plymouth, Luzerne Co. Penn'a.
 L. Box 1053.
 Vice-Prezidentas:
M. Oszkinis
291 Silver Street,
 South Boston, Mass.
 Sekretorius:
Mat. Vilkauskas
West Hazleton, Luzerne Co. Pa.
 Kasierius:
Sylvester Pauksztis,
Edwardsville, Luz. County Penn'a

THE WEEKLY
“Vienybe Lietuwniku”
 APPEARING EVERY WEDNESDAY
 The only Lithuanian “NEWSPAPER” in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 75,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.
RATES OF ADVERTISING.
 ONE LINE ONCE..... \$0.25
 ONE INCH ONCE..... \$1.00
 ONE INCH, ONE YEAR..... \$10.00
all communications must be addressed
 Joseph Pauksztis, Plymouth, Pa.,
 The Printing Office of „Vienybe Lietuwniku” executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:
 Job Printing in all modern languages.

“Vienybe Lietuwniku”
 Iszeina kozną Seređą, Plymouthe,
KASZTUOJA.
 ANT METU AMERIKOJE.... \$2.00.
 UZMARE..... \$3.00.
 Adresas toks:
Joseph Pauksztis,
 132 E. Main Str.,
 Plymouth, Luz. Co. Pa.,

Kiekvienas skaitytojas — prenumeratoriūs „Vienybės Lietuvininkui“ gauna per musu redakciją „Varpą“, su prisūntimu už 1 dol. ant metu, „Sviesą“ su prisūntimu už 30 ct. „Ukininką“ su prisūntimu už 1 dol.

Redysteje galima gauti sekancias kningas:

- 1.) Lietuvis Sapnų už 5 ct.
- 2.) Lietuvos Istoriją už 50 ct.
- 3.) Kningas teisybių už 25 ct.

Plymouth Pa., 25 d. Lapkričio

Niekad dar regisi lietuviszka apregė nebuvo apniaukta taip tirszta's debesia's kaip kad szia'dien yra. Isz vienos pusės iszeivystė į Braziliją, anot ateinanczių isz Lietuvos žinių, igyja tokį pasibaisetiną apėmį, jogei, jeigu koku nors budu nebus sulaikyta, rodosi visa Lietuva turės iszemigravoti į trumpiausią laiką. Isz kitos-gi pusės maskoliszkocij valdzia daro viską, kas tik yra jos galeje, del veikesnio sumaskoliavimo musų tautos. Kokis likimas laukia musų tėvynę, jeigu jokių atmainų neįvyks, nesunku įspėti, tūmi labiaus, kad ir ant tų atmainų nėra jokios vilties. Ateitė Lietuvos randasi szia'dien tokiame baisingame pavojuje, jogei jau tik regisi visiems lietuviams reikėtu paliauti barnius savo tarpe ir paziūrėti isz draugės į tą pusę, isz kurios gyva pragaiszti's jiems grėšia, bet ar jie susipras? — Mazai vilties turime!

Ant kiek tuli musų „abivalteliai“ pažįsta angliszską kalbą — gali suteikti supratimą sekancioji kvita, iszduta per vieną lietuviszką „bizniečių“ isz Wilkes-Barre's taipogi lietuvininkui:

„Ra Sid For The dolrs (\$1000 For tu Paimans October Ant Nowembr Balans — 11159 — Sim Shmith only 4596 Chek 4956“.

Kodėl tasai ponas, nemokėdamas nieko angliszskos kal-

bos, neparaszė minėtąją kvitą lietuviszškai — negalime supprasti.

Isz Lietuvos.

— Valkiszkių kaime, Kau-no gub., gyveno žinomas arklevagis Gavėnas, jau keletą kartų į kalėjimą prasudyjamas. Neseniai veliuk jis tapė pagautas arklius bevgiant. Pasklidus garsui apie jo sugaviną susibėgo sodiečiai ir norėjo jį szulinyje prigirdinti, bet patariant moterims, kurioms szitokia kora rodėsi per maža, Gavėnas tapė pririsztas prie medžio augsztyu kojomis ir kankinamas toliuk, pakol neliko jame duszios.

— Maskvos Universitetas apgarsino konkursą del paraszymo rankknigės istorijos Lietuvos (urėdiszškai Sziaurvakarinio kraszto), prizadėdamas užmokėti už geriausią veikalą tokstantį rublių. Konkursas reikalauja, idant toje kningoje butu iszrodyta, kad „Lietuva—yra nū amžių maskoliszka žiamė“. Jogei maskoliai ant tikrųjų yra pasirizę musų žiamę supravoslavinti, parodo dar užmaunamas panaikinimo Suvalkų rėdybos ir padalinimas jos tarp Kau-no ir Vilniaus rėdybų. Suvalkų rėdyboje mat pasiliko iki sziai dienai įpatinga administracija, sudėikianti tulas, nors visai smulkias, tiesas katalikams.

Isz Kitur.

— *Suv. Valstijos.* Isz Vakarinių valstijų ateina žinios apie susiburimą indijeczių, kurie didelę baimę daro tarp baltųjų savo kaimynų. Kareiviai tapė iszsiųsti del numalszinimo jų.

— New Yorke laike paskutinių rinkimų tapė mėginamas naujasis budas dalsavimo, kuris pasirodė esantis geru ir regisi bus visur įvestas. Padūda-

me czion trumpą apraszymą jo: Kožnoje rinkimo vietoje yra buda, į kurią balsūtojas pats įeina, parodęs pirma savo popieras, jogei turi tiesą balsavimo. Viena siena tosios budos yra apziurėta su guzikais, ant kurių didelėmis litaromis stovi paraszyti vardai kandidatų. Tie vardai yra taip sudėti, jogei kandidatai vienos partijos randasi vienoje eileje vienas po kito. Priegtam pravardės kandidatų įvairių partijų nudarytos yra įvairiomis spalvomis. Idant atidūti balsą už kokį kandidatą, balsūtojui reikia prispausti tik guziką su jo pravarde, ir prispaudimas tasai persidūda mechaniszskūju prietaisu į registrą, kuris balsą jo ir paženkliina. Tokiu budu balsujama yra už kozną kandidatą skyriumi. Prietaisas yra taip įtaisytas, jogei negalima du balsu atidūti už vieną kandidatą. Registrų nemato nei sudziai, nei balsutojas — koznas gali balsūti liūsai, be baimės kad jį kas pamatys. Pasibaigus balsavimams atidaro registrus ir rezultatai randasi jau gatavi.

— *Airija.* William O'Brien ir Dillon tapė prasudyti koznas ant 6 mėnesių kalėjimo.

— *Anglija.* Prova priesz garbingąjį airių patrijotą Parnell'į už pavyliojimą paczios kapitono O'Shea likosi užbaigta. Parnell nepribuvo į sudą ir neatsiuntė nei savo advokato ir tokiu budu visą kaltę priėmė ant savęs. Isz tos priezasties moraliszškai airių vadas labai daug nukentėjo akyse savo vienziameczių ir viso svieto.

— *Prancuzija.* Paryžiuje tapė užmusztas paslaptingu budu generolas Seliverskoff, szefas maskoliszkosios policijos. Užmuszėjas neyra surasztas; mislyjama yra, kad tai darbas vieno lenkiszskojo nihi-

listo, kurio tacziaus jau neranda Prancuzijoje.

— *Vokietija.* Hamburgo policija pradeda asztriaus prižiūrėti iszeivystę į Braziliją, nėra atidengtos tapė nežmogiszzkiausios apgavystės. Daugybės emigrantų, apgautų per agentus, mislyjo kad jės veža į Suv. Valstijas; kiti žinojo, jogei važiūja į Braziliją, bet mislyjo, kad popieziūs jiems ten dūs žiames ir namus. Policija rengiasi asztriai užimti žmonių prigavikus.

— Baisinga tragedija tapė atidengta viename Alzaso mieste: viena moteriszkė, neturėdama kumi maityti savo pamiliją, papjovė penkis savo vaikus ir pati savę.

— *Muskolija.* Valdžia pasirizo sutverti Lenkijoje naują Chelmską gubernę, kuri bus prikerpta prie Kijavo general-gubernatorystės. Tai daroma yra del sumaskolinimo mieriu.

— Peterburge pasibaigė prova nihilistų, buvusių sukalybyje del nugalabinimo caro. Sopijsa Gunzberg, Stoilano-vskis ir Freifelden tapė prasudyti ant pakorimo.

— Netoli nū Maskvos susiburė sodiečiai, taip kad reikėjo paszaukti zalnierius del jų numalszinimo. Pribuvęs pulkas kareivių szovė į burius susirinkusių žmonių isz karabinų.

— Angliszki laikraszcziai apgarsino žinią, butent caras atrado ant savo stalelio gromatą, kurioje nežinomas autorius gražiai, bet ruscziai, privelyja carui, idant suteiktu Maskolijai konstituciją, nėra, jeigu nepadarys to, tai jį laukia likimas jo tėvo. Maskoliszkasis terionas regisi yra labai nusiminęs isz tos gromatos, kadagi į jo privatiszkąjį kambarį niekas apart artymiausųjų prie jo asabų neturi įėjimo.

Susivienijimo reikaluse.

Po ilgam tylėjimui esmi pri-
verstas atsiszaukti „susiv.“
reikaluse, apie ką teko iszgir-
sti daugybę visokių reikalin-
gų ir nereikalingų balsų, isz
kurių nei jokios naudos neap-
turėjome, o tuli, norintiejie
prigulėti prie „susiv.“ beveik
ir szįdien nežino, kur yra tik-
ras „susivienijimas,“ nežino
kur jeszkoti ir kur rasti teisy-
bę. Nebutu dyvinu daigtu,
kad „susiv.“ draugai skirtusi
į dvi partiji, klykautu ir szu-
kautu, kaip kokie naktigonin-
kai, nesurasdami vienas kito,
bet dabar visai prieszingai
stojosi, nėra draugai „susiv.“
apsieina spakiniai, neturi nei
jokių užmėtinėjimų vienas an-
tram, daboja savo tiesas, ku-
rias gūdotini delegatai nus-
prendė ant 5-to seimo Maha-
noy City'je, tiktai neiszpasako-
mas yra dyvas, jog melagin-
gojo „susv.“ vyriausybę, beje:
p. Butkewicz ir Co. pur-
vais drebia ne vien „Saulėje“,
bet ir tulise lenkiszkuše lai-
kraszčiuše ant tikros „susiv.“
vyriausybės, iszrinktos per
5-to seimo delegatus. Ant
galo melagiugoji vyriausybė
labai norėtu ir pinigings „su-
sivienijimo“ į savo kiauras
rankas pagauti, bet to nesivil-
kite sulaukti.

Matome aiskiai, broliai,
kokia yra teisybė tarp mūsų
brolių: vieton prisidėti ir su-
drutinti „susivienijimą,“ sten-
giasi visokiomis pliovonėmis
jį iszardyti ir visai isznaikinti.
Ar „susivienijimas katalikisz-
kas“ galejo kada to tikėtiesi,
kas szįdien darosi isz prie-
zasties nesupratimo paczių ka-
talikų?! Žinoma, 5-tas seimas
„susivienijimo“ iszmetė isz
konstitucijos tokius paragra-
pus, parengdamas naują kon-
stituciją; kaip va: 18, kurs pri-
sakė lietuviams, prigulinti-
ams prie „susivienijimo“,
buti agitatoriais dėl praplati-
nimo lenkų „Związko Naro-

dowo“. Juk mūsų „susivieny-
jimas“ turi rupintiesi apie rei-
kalus savo tėvynės, o ne apie
lenkus. Tegul patys lenkai
rupinasi apie save, o mės apie
save, tada nebus tarp mūsų
nei jokių vaidų. Nors mus,
suvalkiszkius lietuvius, pone
„Apzvalga“ N, 17. ant pusl. 133
padarė lenkų padūtaisiais, vie-
nok mės tokiais nebuvo ir
nebusime, gerai žinodami savo
tautos istoriją. p. Butke-
wicz, budamas lenkiszka
dvase apsėstas, kaip ir pone
„Apzvalga“, pasirupino visai
naują „susivienijimą“ sutverti
ir per „Saulę“ apsigarsinti
tikrojo „susiv.“ prezidentu.
P. Butkewicz nebudamas de-
legatu ir negalėdamas „susiv.“
delegatus po savo valdžia pa-
traukti, padarė kitą seimą su
žmogystomis, visū neprigu-
linezėmis prie „susivienijimo.“
Tai padaręs p. Butke-
wicz su visa szirdžia pasitike-
jo patraukęs ir visas draugys-
tes, prigulinezias prie „susiv-
vienijimo“. Bet ponutis ap-
sigavo, kadagi patsai nesupra-
to gerai, jog tiktai delegatai
isz draugysezių, prigulinezių
prie „susivienijimo“, daro
seimą, o ne p. Butkewicz ir jo
lenkininkiszka Co.

Atminkime, meilingi bro-
liai, ir tai, jog „susivienijimą“
užlaikė iki seimui tiktai dvi
draugysti: Plymouth'o ir Haz-
leton'o, ir kad ne jos — „susiv-
vienijimas“ butu seniai pairęs;
o Nanticoko draugystė atsiūn-
tė savo užmokestį tiktai pirm
poros dienų priesz patį seimą,
isz tos tiktai priezasties gal
taip darė, kad ant seimo ga-
lėtu turėti p. Butkewicz balsą
dėl suardymo „susivienijimo“,
nėsa tam ponui nerupi
„Susivienijimas lietuvii“,
bet „Związek Narodowy Pol-
ski“. Todelgi, melaginga vy-
riausybė, paliaukite tūs pie-
meniszkus apsiėjimus, veikiai
sugražindami mūsų locnasti,
kad mums nereiktu per provą
savo atjeszkoti, nėra tada bu-

tu labai negražu. Gana jau
jus pereitą metą valdėte „su-
siv.“ vadžias, neprigulėdami
prie „susivienijimo,“ apart
kasieriaus p. S. Paukszcio.
Jau daugiau „susivienijimo“
sąnariai nepavels to daryti,
nėsa kurią vyriausybę aprin-
ko delegatai 5-to seimo, ta ir
bus, o melagingos vyriausybės
„susiv.“ sąnariai nepripažista.
Taigi p. Butkewicz turi pa-
siskubinti sugražinti „susiv.“
czarterį, atmindamas gerai,
jog tas yra locnastis „susiv.“
pirm keturių metų uždėto, o
ne locnastis naujojo „Maha-
noy'iszchio „susivienijimo“.
Priegtam turiu broliszka pri-
minti p-nui Butkewicz, jog
4-tas seimas, laikytas Hazle-
ton'e 1889 m. Spalių 5-6 die-
nų, uždraudė jam asabiszka
prisiasavinti „susivienijimo“
czarterį, nėra už czarterį yra
užmoketa pinigais isz kasos
„susivienijimo“. Podraug
primenu ir broliui Vincui
Vroczińskiui, buvusiam „su-
siv.“ sekretoriui, kad pasisku-
bintu prisijūsti „susiv.“ kni-
gas, kurios man yra labai rei-
kalingos, troksztaneziam savo
pareigą tikrai pildyti ant nau-
dos savo brolių ir mūsų tėvy-
nės — Lietuvos.

Sekretorius „Susivienijimo“
M. Vilkauckas.

Kun. Steponas Perry.

Prie ilgo ir įvairio skait-
liaus prakilnų, ką giltinė
pereitamo mete pagavo, pri-
buna dar kun. St. Perry, gar-
sus Jėzavitas ir astronomas.
Jo smertis yra pagailistautina
nevien dėl observatorijos Sto-
nyhurst'o, bet abelnai dėl mo-
kinto svieto. Korespondentas
Times'o vadina jį karsztu ir
darbszeziu astronomu, kurio
pasimirimas skaudžiai apgai-
listaujamas kur tiktai jo
vardas yra žinomas, — o kur
jį nežino? — visur pasirodo
tasai persiliudijimas, jog sun-
kiai bus galima rasti jam pa-

nasų ipėdinį. Berods obser-
vatorijoje Stonyhurst'o gali
užimti jo vietą koks sąnarys
Jėzaus draugystės anglų
provincijoje su tokia pat nau-
da, bet neabejotina, jog daug
metų praslinks, pakol atsiras
antras nepailstąs darbinia-
kas, koku buvo kun. Perry.
Dalyvystė, kurią imdavo astro-
nomijos tardymuse, garsas jo
vardo, pasitikejimas ant jo
vyriausybių apie skirtingus
religijos ir polytikos persiti-
krinimus, jo įtekme ir žmonys-
tė tarp didžiausių moksliszku
sferų, karszcziausias pasi-
szventimas savo stenginams,
retas gabumas aprokavimuse,
o ant galo, ką nemažai ženk-
lina, prakilnumas jo asabisz-
ko pobudžio, kudikiszkas ne-
kaltumas ir stoka dėl savęs
visokių troszkimų, — viskas tai
jungėsi sztame nepaprastame
žmoguje. Priegtam pridurki-
me didžiausius gabumus,
daug geros valios ir nemažą
persiliudymų skaitlių.

Kun. Perry, pabaigęs savo
mokslus po vadyste De Mor-
gan'o London'e ir Cauchy'o
Paryžiuje, dirbo per 25 metus
observatorijoje Stonyhurst'o
kollegijos. Per visą tą laiką
buvo užsiėmęs tėmyjimais
astronomijos ir meteorologi-
jos; paskutiniuse-gi penkiuse
metuse pasiszventė sistematisz-
kiems tardymams plėt-
mų ant saulės. Visi katalikai
stebėjosi ilgai isz to nepa-
prasto atsitikimo, jog Jėzavi-
tas tapo per protestantisz-
ką Angliją pripažintas žmo-
gumi gabiausiu dėl atlikimo
daug svarbių astronomijos ke-
lionių į įvairius žiamės krasz-
tus, nors protestantai kreivai
žiuri abelnai ant katalikų ti-
kejimo. Dėl moksliszko sie-
kio pavesdavo po jo valdžia
laivus drauge su garsesniais
floto apicieriais. Beje: 1874
metuse pavesta jam atlikti
kelionę, ant salos Kergurten
dėl tardymo Vėnaus perejimo
per orbitą saulės, o 1882 m.

tardė tą patį dalyką ant Madagaskar'o. Abiejose tose kelionėse, užimanciose didesniąją metų dalį, kun. Perry daug ankavo dėl mokslo reikalų ir savo paszukimo. Laike kelionės ant laivo padėdė jam jurinė liga, aulinkgi su savais draugais turėjo gyventi per penkis mėnesius ant menkai apgyvendintos salos, kariaudamas su oru (klimatu), apie ką jis patsai raszė, jog išsisukdavo nū visų oro įveiknių ir jūkavojo iš kitų tyrinėtojų. Pranaszavo teipogi, jog ateiteje visiszkaip pragaisz jo namai, kuriūs tenai sav parengė ir kuriūse patalpino visus moksliszkus įtaisus. Užsiėmė jisai patikrinimu geograpijiszko padėjimo tų stacijų, kurias teko aplankyti, bėje: Adeną, Point de Galle, Port—Saidą, Bombai ir Captown'a, kur, apart meteorologiszku pasaugojinų, rupestingai tardė magnasiszkas notis. Jo gabumas pasaugojimūse magnetizmo aizskiai pasirodė ir iszdavė gausius vaisius pirm dvideszimts metų, kumet 1868 metų pradėjo jį tardyti Prancuzijos vakarūse; sekančiame gi mete atliko panėszius tardymus kitoje to valstijos dalyje. Szitie tardymai magnetizmo, darpildyti 1871 m. Belgijoje, tapė apgarsinti laikrasztyje *Philosophical Transactions*, o m. 1872 suteikta jam vardą sąnario karaliszkosios draugystės. Per deszimtį metų kun. Perry buvo susiriukimūse angliszkosios draugystės ir daug prisidėjo prie visokių apsprendimų. Paskutinė kelionė, kurią jam pavėdė 1889 m., buvo paskirta tėmyjimams užtemimo saulės ant salos Iszganytojaus, artybėje prancuz. Guanos. Dėlė tardymo visiszko aptemimo saulės kelio jis 1870 m. į Kadiksą, 1886 m. ant salos Barbados ir 1887 m. į Maskoliją.

Apie jo įpatingas keliones dėl mokslo taip raszo korespondentas laikrasztyje *Tablet* 25 dieną Sausio szių metų:

„Antrą dieną Siekio (Grūdžio), ant kariszko laivo „Comos“ atplaukė nū Barbados kun. Perry su kapitonu Atkinson'u, prisiartindami prie salos Iszganytojaus arti Guanos, kur pribuvo 7 dieną Siekio. Kuningą Perry daug kankino jurinė liga, kadagi per visą laiką kelionės jurė baisyai trankėsi, o vilnys laivą svaidė. Pribuvęs į vietą, gūdotinas kuningas labai jautė savę silpnu, bet iszsėdęs isz laivo ir truputį pasiilsėjęs, pradėjo žvalginėti vis aplink ir pasirodyti vietinei valdziai.

„Ant rytojaus, nedeldienyje 8 d. Siekio, o toliaus 15 dieną to pat mėnesio, pasakė bažnyčioje pamokslą prancuziszka. Vietą apsirinko ligonbutyje (szpitoleje) ir paimtos seklyczios jam labai pamėgo. Vierok sveikatinės iszlygos ant visos salos yra labai baisyos: 18 d. Siekio lyjo taip smarkus lytus, jog visa sala apsidengė vandeniu ir žmogystoms, su tūmi neapsipratisioms, labai yra pavojingos. Tiktai 20 d. Siekio kapitonas Atkinson ir jo apicieriai dazinojo, jog kun. Perry yra ne sveikas, bet prisidengia nū draugų isz baimės jūs pergasdinti. Tas tatau rupestis kitus privertė jį atmesti tankius ir butinius kapitono Atkinson'o praszumus, idant gyventu ant laivo „Comos“ ir iszsėstu kas rytą dėl savo užsiėmimų. Kad taip butu pasidare, tai gal jo gyvastis nebutu tapusi auka dėl troszkiemo geriausio pasisekimo užmantly darbų. Tame laike ant laivo „Comos“ apsirgo smertine liga jurininkas Shea, o kun. Perry pribuvo jam su paskutine tarnyste.

„Observatorija, kurią tūmet rengė, buvo tolume pusnylio nū ligonbuczio. Kelias, pas

ją vedąs, buvo labai nelygus ir szerpetūtas stacziais kalneliais, kuri gi reikėjo buvo mindzioti keturissyk ant dienos, neziurint ant skaisezios ar lytotos dienos. Pagelbiniukas Thiernus, antrasis apicieris ant „Comos“, kurio buvo įpatinga tarnystė draugauti kuningui Perry podraug su savo žmonėmis, visad miegojo ant laivo, rytą pasirodydavo ant saules. Rodosi, jog miegas ant tyro oro užlaikė tūs žmones nū visokių pavojingų ligų, nors ir anie tame laike jautėsi ne visai sveikais.

„Petnyccioje priesz užtemimą saulės kua. Perry skundešis, kad jam viduriuse nesveika, vienok dirbo iki trecziai ryto, o kada žmonės pargrižo ant laivo, tada ant trumpo laiko atsigulė. Priesz szeszta valandą jau buvo ant kojų, idant padaryti pasaugojimus ant saules. Apie 6 valandą 45 min. pribuvo žmonės nū laivo, o apie 7 val. 30 min stropiai ir sekmingai pabaigė visus savo darbus ir jau laukė saulės užtemimo, o el kurio taip ilgai rupinosi.

„O isztikro, vertas nusidvyjimo buvo isztikumumas, su kokia jis pildė savus įsakymus ir nepailstanti ulybe, kurią visad parodydavo darbe. Jo pasirengimas iszszžadėti savę, idant tiktai praszalinti rupestszius nū kitų, pritraukė prie jo visus drauge dirbanczius, kallengvino jūs visoje procėje, butinai reikalingoje dėl pasisekimo užmantly ir privertė užmirsztiti apie nesveiką, labai įkandantį orą. Subatoje priesz pietus apicieris Thiernus atėjo į ligonbutį ir rado silpstanczio kuningo Perry sveikatą, vienok nepailstantis darbininkas ir vėl užėmė savo vietą observatorijoje, pribuodamas tenai apie 3 valandą po pietų. Paskui nuejo ant laivo „Comos“ pietūti, bet buvo taip susilpnėjęs, jog per visą

laiką pergulejo ant kanapos ir reikalavo daktaro. Vienok, neziurint ant praszimų ir patarmių kapitono Atkinson'o, kurs man apsakinejo su gūdone ir garbe, kun. Perry pargrižo namon laike didelio lytaus. Ant rytojaus nedeldienyje 22 d. Siekio m. prisiartino saulės užtemimas. Apicieris Thierns nuejo į observatoriją, kamz dasizinojo nū p. Rooney, jog pereitą naktį kun. Perry buvo didiai apslobęs, ir jog jo įpraszdė, idant butu nunesztas į observatoriją. Pribuvo jis patsai reikalingame laike, ne žiurint ant susilpnėjimo. Kad prisiartino svarbiausioji valanda, jis pasirodė drutesniu, o per kelias minutes laike saulės užtemimo visai pragaiszo jo liga. Tūmet vartota du fotografiszku įrankiu, o priegtam kun. Perry vartojo naują grafiszkaį instrumentą. Laike visų užtemimo taip buvo darbsztus ir linksmus, jog draugai pradėjo pasitikėti, kad jo liga nėra pavojinga, bet paskui neilgtrukus sunkiai pargrižo namon, o aulink dasiziniota, jog tą paczią naktį visai blogai dėjosi su jūmi.

„Daktaras M. Sweeney ant rytojaus apie valandą 8 pasiskubino pas kun. Perry ir susitiko jį beeinantį laivo link mažais žingsneliais ir visai pavargusį. Daktaras užvedė jį ant laivo ir tujaus praneszė kapitoniui Atkinson'ui, jog liga yra pavojinga. Tūmtarpu kun. Perry rupinosi mažiausiai snekėti apie savo ligą, idant nieką į nerimastį nepastumti. Nedeldienio naktį labai varginosi, o rytą metą liga labiausiai suspaudė, rodydama zenklus dizenterijos. Panedėlyje taipgi varginosi be zenklo pasitaisymo, o utarninke taip sublogo, jog daktaras liepė paszaukti prancuz kuningą dėl ligonio reikale paskutinių sakramenty. Tūjaus pribuvo kuningas su dvie-

mi seserimi mielaszirdystės isz ligonbuežio. Kun. Perry pasiszaukė komendantu ir meldė prancuziskai apie dova nojiną visko, kūmi butu užrustinės, perprasė daktarą už savo nekantrybę laike ligos ir prasė pasveikinti jo vardu brolius Europoje.

„Seredoje, tai yra pirmą dieną Užgimimo Kristaus, kuningui Perry pasidarė blogiaus, vienok, kaip buvo sukalbėta keliauti į Demarą, pritarė ir jis keliauti, nežiurint ant jurinės ligos, nėra troszko paregėti vyskupą ir savo draugbrolius Demaroje, idant tarpe jų numirti, jeigu toks bus likimas. Kapitonas ir daktaras bailinosi, vienok nesiprieszino troszkinui ligonio, sprėsdami, jog ta kelionė ne daug ką pikto padarys jam. Todėl ketvergo rytą iszkeliauvo. Kun. Perry vieną dieną szaip taip perbuvo be ligos jurinės, kurios bijojo, bet netoli nū Demaros pasidarė jam blogiaus taip, jog daktaras neapleidė jo nei ant valandėlės. Pėtnyczios rytą buvo jam kiek lengvians, bet silpnybė jo pasididino. Vienok ligonis galėjo sznekėti su savo asistentu p. Rooney, kurs — kaip man apsakinėjo apicieriai — drangavo jam su tikru pasiszventimu. Kun. Perry davė jam įpatingus nurodymus reikaluse savo veikalo, podraug pavedimus dėl vyskupo Demaroje ir dėl kk. Jėzavitų Anglijoje. Apie pusę po pirmai pragaiszo visa viltis ir smertis beregiant artinosi. P. Rooney paėmė maldakningę ir pradėjo skaityti maldas, kurių reikalavo ligonis. Kun. Perry atnaujino su didžiu karstumu savo tikėjimiskus prižadus, laikydamas rankoje kryželį ir tankiai jį bueziūdama, aukaudamas Nukryževotam savo gyvastį ir kentėjimus, visiszkai atsidūdama ant valės Dievo ir be pertrukio meldamosi net iki trecziai po pie-

tų. Tūmet pradėjo klysti ir mastydamas, jog randasi toje svarbioje valandoje dėl savo misijos, pradėjo prisakinėti kaip užtemimo laike. Pasukutinoje gyvasties pusvalandėje psirodė savaimi, umai apslobo ir veikiai pasimirė. Buvo jis nusidivyjimu kaip dėl prietelių taip ir dėl nepažįstamų, o jo žmonystė, lipsznumas apsiėjimo ir saldumas iszkalbos sznekėjime patraukė visų simpatiją, kurie jį pažino. Jo kuną, parėdytą kuningiszkūse rubūse, tarsi turintį eiti pas altorių, gražiai padėjo ant laivo, pakol grabas nebuvoparengtas. Aulink įdėjo į grabą, kurį tūjaus užvožė. Laivas arti Demaros pasitiko garlaivį, laukiantį kun. Perry. Pasitikėta jį sulaukti gyvą ir sveiką ir palydėti iki Georgetown, kur turėjo laikyti skaitymus apie užtemimus, bet, gailek Dieve, priimta jau tik tai jo kuną, paskui kurį ėjo p. Rooney, asistas nabasztininko. „Comos“ sugrįžo į Barbados, kur kapitonas Atkinson, daktaras ir apicieriai suteikė man szias visas žinias.“

Kitas-gi korespondentas to paties laikraszcio tarp kitų iszgirymų kun. Perry, raszo: „Pirmu keliu metų tulas jo prietelis ir drangas isz Douay užklausė: ar moksliszkai tardymai kuningo Perry neslūpnina jo tikėjimą. „O tikrai niekad os astronomija!“ — atsakė mokjtas kuningas, ant kurio veido, kada tai sakė, buvo galima aiszkiai suprasti, jog tie žodziai plaukia isz szirdies.“

Kun. St. Perry gimė Londone m. 1833, mokinosi Douayuje, Rome ir Paryžinje; m. 1853 įžengė į Jėzavitų draugystę.

Isz to viso aiszkiai galima suprasti, jog kuningas, tikrai pildydamas savo paszukimą, gali pasiszvęsti ir mokslodalykams. Todėlgi tu liems lietuviszkiems kunin-

gams reiktu paliauti garsinus, buk mokslas atitraukia žmogų nū Dievo ir buk lietuvių tautiszkas judėjimas yra bedieviszku. Kam — kam, bet numams, lietuviszkiems kuningams, yra reikalingiausiu mokslas, jeigu norime pasirodyti žmonėmis tarpe savo žmonių. Gana, gana iszmislinėti ant žmogystų apie apsiėjimą velnių ir kitokių zau nyjimų, bet iszmislinėkime ir atraskime kelius ir takelius, kuriais eidami galėtumėme apszviesti savo brolius tamsoje skurstanczius ir į prapultį grimstanczius, o podraug ir tėvynę pagerinti.

Kun. A. Barba.

Istorija Amerikos KOMMUNU.

(Tęsa.)

Ikarija.

Saulė Faurieristų jau slinko vakarop, kūmet į New Orleans atplaukė laivas su neskaitlingu legijonu pasekėjų Cabeto, autoriaus kelionės į Ikariją.

Republikonas — demokratas, sąnarys revoliucijiszkų draugyszių, Cabetas kariavo ant barikadų 1830 m. Liepos mėnesio valdžia pasirupino karstąjį demokratą romantiką iszsiųsti į Korsiką, kur jam buvo dūta vieta prokuroro. Umai vienok valdžia pasijuto prispirta atimti nū jo tą urėdą; Cabetas tapė iszrinktas paslu. Isztarmė, pasmerkianti jį ant dviejų metų kalėjimo arba penkių metų isztėvynės prasiszalinimo, prispyrė jį apleisti Prancuziją. 1840 m. sugrįžta jis atgalios, kaip autorius „Kelionės į Ikariją“; 1843 m. pradeda jis iszdavinėjimą laikraszcio „Le populaire“.

Įtekme jo buvo milžiniszka; pasekėjai jo pirmutiniai padavė mislį sujieszkojimo Ikarijos už rybų Prancuzijos. Nū užeinanczios revoliucijos

Cabetas nedaug ką tikejosi, nėra „nevat atsitikyje pergalejimo įteiks ji valdžią mieszcionijai, o ne žmonėms, nesuprantantiems dar savo tiesų“. Nū demokratų lygin būdu jis daug ko nelaukė, „nū mieszcionių, tokių kaip Ledru Rollin, Lamartine, neturime nieko tikėtiesi!“ Vis tai pakreipė autorių „Ikarijos“ ant priėmimo projekto dėl emigravojimo ir atjieszkojimo Ikarijos.

Gegužyje 1847 m. pasirodė „Populaire“je“ pirmutinis paszaukimas prie emigracijos! Atsakyman ant Cabeto paszaukimo pradėjo piltiesi gromatos isz visų szalių. Moteris prisiuntinėjo brangumynus savo, idant padidinti kasą iszeivių; kiti žadėjo didesnes sumas piningų; biedniokai nesė padarus, rakandus ir tt. Cabetas isz tų gromatų sprendė, jogei pusė milijono žmonių isztrauks drauge su jūmi. Rugsėjo mėnesyje Cabetas nuvyko į Londoną; Owenas velyjo jam vaziuoti į Texasą. Ir isztikro Cabetas įgyjo nū agento Peters žiamę, o teisingiaus sakant, dovonai ją gavo, su tąja vienok iszlyga, jogei 1 d. Liepos 1848 m. jau bus ji užimta. Ant valandinio perbuvimu tapė užpirkta farma *Sulphur Prairie*, nėra laike pavasario sunku buvo nuvykti į „žadėtąją žiamę“ isz priezasties iszsiliejimo upės Red-River.

Kas atsieina emigrantų, tai jau Spalinyje 1847 m. susidarė draugystė Ikarijiecių, skaitanti 150 asabų. Konstitucija draugystės nerubeziavo skaitliaus sąnarių; koznas isz jų turėjo sudėti kaipo *minimum* 600 frankų. Cabetą iszrinkta į „directeur gerant“ ant 10 metų. Isz draugystės iszstojojantis sąnarys negalėjo atgauti savo įlėjimo; draugystė galėjo tik dūti jam pagelbą, kokią visi sąnariai pas-kirs.

Vasario 3 d. 1848 m. išplaukė iš Havre „pirmutinė avangarda“, skaitanti 69 žmogystas. Už dvidešimties dienų po to monarchija tapė sugriauta Prancūzijoje.

Apszaukimas republikės uždavė didelį smugį Cabeto išseivystei. Prancūziskieji socialistai daugiaus tikėjosi nū revoliucijos Paryžiuje, neg nū Ikarijos Amerikoje. Nevat avangarda, dasižinojusi New Orleans'e kas nusidavė Prancūzijoje, ginczyjosi apie tai, ar ne geriaus butu grįžti į tėvynę. Keturi tik pargrižo namon, kiti nutraukė ant „Peters Company“ žiamių. Vos pabaigoje Gegužės, po sunkios kelionės, kolionistai pribuvo ant savo žiamių Texas'e.

Atvykę ant vietos pasergėjo, jogei buvo apgauti. „Milijono akru žiamės“, kuris Ikarijoje turėjo rastiesi, visiszkai nebuvo. Buvo izz tikro milijonas akru, vienok Cabetas apsiryko ant sekancio dalyko. Kompanija gavo nū valdzios 2 milijonu akru, bet sklypūse po 640 akru, izzmėtytūse tarpūse tokių pat sklypū, prie valdzios prigulinczių. Kompanija siulė Cabetui po pusę sklypo, t. y. po 320 akru 3125—se vietose, valstijos žiamėmis aprubežintose. Toliaus kontrakte kompanijos su Cabetu pirmoji aiskziai pasako, jogei atidūda 3.125 asaboms arba pamilijoms atsakantį skaitlį dalybū po 320 akru. Tūmi tarpū Geguzyje pribuna vos 66 asabos 32 pamilijose, kurios dėlto gali turėti priekabę tik prie 10.240 akru, izzmėtytū 128—se pus sklypūse.

Apsigavusieji vienok nuleidė rankų. Kas izz to. Viena, nebuvo jie žiamdirhais, antra - negalėjo sav gauti rodos su dyka, niekad dar nedirbta žiamė. Prie to viso karszcziai pagimdė ligas. Avangarda suvalgė savo zo-

postus, neteko kelių sąnarių — aukų ligų - ir turėjo prieszais savę žiamę, kurią izzdirtbti neturėjo vieko. Laukiamoji pagelba nepribuvo; Ruggpjutyje pribuvo kita partija emigrantų, skaitanti vos 21 žmogystą, ir tai pusė buvo serganczių. Nelaimingi ateiviai visiszkai ant dvasės nupūlė, kūmet dasižinojo, kad Goutenai, vienas izz jų vadovų, buvo policijos apmokamu agentu. Nusiminę kolionistai pasiržo apleisti Texas'ą ir grįžti į Shreveport, miestą Lousianoje.

Veltū Cabetas gėdino jūs „stoka kantrybės“. Naujai pribunantieji batalijonai, izzneszantieji į 485 žmogystas (podrang su pirmąja avangarda), neregėjo jau visiszkai pažadėtosis jiems Ikarijos.

Grūdyje 1848 m. pribuna patsai Cabetas; pajieszkojimai naujosios Ikarijos prasidėjo ir turėjo geresnį rezultatą. Atrasta tapė vieta Nauvoo, tikką apleista nū persekiojamų mormonų.

Nauvoo buvo miestas, 15.000 gyventojų rokūjantis. Kūmet mormonai apleidė apigardę, gyventojai sumazėjo ant 4, vienok Cabetistai rado bent gerą žiamę ir pusėtinius trobėsčius. Kovo mėnesyje 1849 m. prasideda naujas dėl jų gyvenimas, gana laimingas pridurkime. Cabetas izzvažiauo į Prancūziją, kur tulį apsigavusieji padavė jį po sudu. Tapęs izzteisintu, pargrižo atgalios.

Laike jo kelionės kolioniją valdė direktorija izz 6 žmogyezių. Kolionija tarpo; 1852 m. Cabetistai izzsiunčia pasiuntinius į Iową, idant ten užpirktu žiamę. 1855 m. turėjo žiamės jau 3.115 akru; turtas jų Nauvoo'je izzneszė 76 tukstanczius dolerių, skolų nebuvo daugiau per 11 tukstanczių dolerių.

Umai vienok prasidėjo nesutikimai. Cabetas norėjo

valdyti despotiszkai, pradėjo jis izzdavinėti ediktus priesz gėrimą, rukymą, etc. Opozicija augo, igydama sylą, o kada 1856 m. Cabetas pareikalavo panaikinimo direktorijato ir uždėjimo prezidenturos ant 4 metų, tai, nežiurint ant gėsdinimo atėmimu ant jo vardo izzdūtojo „charterio“, didumas balsų prieszinosi jam; izzrinktas liko Gerardas prezidentu.

Tada Cabetas pasidavė; už tai Gerardas nepriėmė prisuilomo jam urėdo, idant pavelyti kommunai vėliuk senąjį virszininką izzrinkti. Neilgai vienok tęsėsi sutikimas. Ruggpjutyje 1857 m. tapė izzrinkti opozicijos kandidatai; senasis-gi direktorijatas nenorėjo atsitrauki nū savo urėdų. Prasidėjo maisztas, taip jogei Illinois valstijos valdzia turėjo ginti gyvastį komunistų. Mazūmenė, stovinti prie Cabeto, apszaukė straiką; didūmenė sutarė nedūti anai maisito. Ginczai tie tapė užbaigti praszalinimu Cabeto izz komunos. Su Cabetu izzvažiauo 180 sąnarių Ikarijos. Už nedėlios Cabetas numirė mieste St. Louis. Jo „izztikimieji“ uždėjo netoli nū St. Louis komuną Cheltenham'e, kur pradžioje tarpo visai gerai, nėra piningai, renkami per Cabeto mokintinius Prancūzijoje, plaukė į jų kasą. Vienok ir jų tarpe 1859 m. izztiko ginczai; vieni norėjo užlaikyti diktatoriszką prezidenturą, kiti reikalavo demokratiszkosios valdzios. Mazūmenė, budama prieszinga diktaturai, atsitraukė szalin ir kommuna pradėjo baigtiesi; 1864 m. kommuna pakriko.

Gyventojai Nauvoo poilgū, dang piningo kasztavusių, tasmūsi su paveldėjais Cabeto, kurie nenorėjo jiems izzdūti dokumentų, izzraszytū ant vardo autoriaus Ikarijos, — po troty izz prieszasties nederlingų metų — sutarė pardūti

Nauvoo ir persikelti į Iową, kur juk turėjo savo žiamę. 1857 m. kryzis nepavelyjo jiems ilgians liktiesi senoje sėdyboje; skolininkai reikalavo piningų, pardūti vaisius izz prieszasties kryziso nebuvo galima; padėjimas buvo averktinas. Kommuna pradėjo likvidavoti savo interesus Nauvoo'je; per tris metus viską pusėtinau laimingai pabaigė. Ikarija persikėlė izz Nauvoo į Iową.

Ant naujosios sėdybos nepasivedimai nuvargino komunistus. Kolionija jų stovėjo toli nū rinkos; produktų negalima buvo pardūti. 1863 m. skaitlius sąnarių izzneszė jau tik 35. Saujalė toji pasiržo vienok sureguliuoti interesus Ikarijos; du treczdaliu žiamės pardavė dėl apmokėjimo skolų, o ant likusiųjų 1.125 akru užvedė pavezdiną ukę.

Pasistengimai szitie nepasiliko be vaisių; jau 1868 m. skaitlius sąnarių pasididino, o skolų visiszkai neliko. 1871 m. dapirko jau 800 akru žiamės. Prasideda gadyne zydejimo Ikarijos; ukė tinkama, pavezdinga; sąnariai, skaitlujė 175, praleidžia laiką ant darbo ir apszisvietimo. Kas tik aplankė komuną negali atsigerėti gyventojais, kurie, apart dūnos, pajiegė igyti dar visiszkai tinkantį apszvietimą. Kommuna, nežiurint ant mažų savo lobių, izzdavinėjo laikrasztį „Revue Icarienne“

Nauja atskala panaikina veikalą ilgmetinės proces. Ikarijoje izzdygo dvi partijos: senųjų ir jaunųjų. Tie pastutiniai apszvietime stovėjo įmanytinai augszcziaus ir reikalavo tulų permairių konstitucijoje, tarp kitko tiesos balsavimo dėl moterių. 1877 m. ginczai nzsizdegė; mazūmenė reikalavo dalybū, o kada negalėjo tų įvykdinti, nusidavė į sudą, skūsdami, jogei kommuna vedanti yra agitacija.

Sudas buvo iszmintingesnis už mažumę; atėmė rods „charter“¹ nū Ikarijos, bet padarė tai ant to pamato, jogei „charter“^{is} buvo suteiktas žiamdirbystiskai kommunai, o Ikarija tūmi tarpu užsiėmusi buvo ir pramone (malunai).

Jaunieji greitai susiorganizavo; senieji sutvėrė naują Ikariją, susidedančią iš 35 sąnarių. Konstitucija senųjų pasiliko senoviszka: prezidentas ir 4 direktoriai. Moteriskės turi patariantį balsą; didūmenė valdo. Giminiškas gyvenimas yra priverstinas; kožnas turi ženytesi.

Kas atsieina jaunųjų, tai naujasis jų „charter“^{is} pasergėjo, jogei iszstoiantis isz kommunos sąnarys apturi visą savo turtą, vienok tasai paragraphas tapė tūjaus panaikintas. 1879 m., tūjaus po susiorganizavimui, tapė įvesta moterių balsavimo tiesa. Administracija tapė pavesta 4 perdetiniams. Jau 1880 m. skaitlius sąnarių iszneszė 70; kaimynystėje miestelyje Cerming uždėdė czeverykų pabirką, užvedė paveizdingas iszkaldas, telefonus, galiansiai pradėjo iszdavinėti laikrasztį „La jeune Iearie“.

Po dviejų metų žydejimo skaitlius sąnarių mažinasi isz priezasties iszsikraustymo pamihjos Leroux ir jos szalininkų į Californiją. Pasilikę trys deszimtytys sąnarių neįstengė užlaikyti senoviszka ukę. 1883 m. saujalė jaunųjų likvidavoja Ikariją Iowoje ir persikelė į Californiją į sėdybą Bluxome — Rauche pramintą „Ikarija — Speranza“².)

Naujojoje sėdyboje reikėjo isz pradžių naudotiesi isz sandomo darbo (9 balti darbininkai ir 6 kynai). Konstitucija kommunos yra labai demokratszka; didūmenė balsų

¹) „Speranza“ buvo vardas utopijos Leroux'o.

valdo. Dėl priėmimo ir iszstumimo sąnario reikėjo, idant balsų ant to pristotų; tiek pat balsų reikėjo dėl padarymo permainų kommunos istatūse. Kiekviena pamilija turi tiesą savasties ant baldų naminių ir drapanų, o taipogi ant 40 dolerių, jeigu tie bus igyti isz kur kitur. Viskas kitas yra kolektyviszkaja sa vybe kommunos. Kiekvienas sąnarys apturi 1½ dolerio „ant savo reikalų“ kas—meno; jeigu—gi vieną dieną nedirbs, pasilėka jam tik 50 centų.

Tai yra perbėgis krutėjimo Cabetistų. Dėl socializmo szitoje žiamėje jis mažai ką gero yra padaręs. Oweno ir Fourier'o teorijos pajudino amerikiečių mislis; Cabetas ir jo pasekėjai pasiliko emigrantais, atitrauktis nū amerikiskės draugijos. Berods Ikarija nepasiliko vien prancuziskaja — skaitė ji ir sziądien dar skaito savo tarpe tulą dalelę amerikiečių, vienok Cabeto kommunos nepadarė didelės įtekmes ant draugijos. Užgimė jos jau per vėlai, valandoje pūlio Fourierizmo; jų įtekmė turėjo savo glėbyje tik patiektus ir komunistszka mislyjanczius protus.

Valandoje iszdygimo Ikarijos, vos pirmutinis pulkas Cabetistų atplaukė į ūstą New Orleans, Paryžiuje griuvo tronas Liudviko Pilypo; toje valandoje, kada emigrantai įeszkojo iszriszimo draugijinės paslapties, badą kęsdami pustynėse Texas'o, Paryžiuje buvo praliejamas kraujas darbininkų, iszskerdžiamos buvo minios žmouių, reikalaujanczių organizacijos darbo.

Nenorime iszsitarti, kad jokia kommuna negali turėti pasivedimo; nors czion ar ten pavienės kommunos ir gali plėtotiesi, vienok įtekmės jos negali padaryti nei ant ekonomiszkajo gyvenimo draugi-

jos, nei polytikiszkose kovose. Jų gyvavimas galimu yra tik tada, kūmet jos atsitolina nū svieto, kūmet iszszįada jo gyvenimo, jo produkeijos sistemos, jo reikalų. Bet tokiūse atsitikimūse kommuna turi prasmę tik dėl sudedanczių sąnarių; ji dėl jų tik gyvūja.

Nevat kas atsieina propagandos socijalizmo kommunos sziądien neturi jokios svarybės. Ne tie, ką atsiskyre nū svieto gyvena, gali rodyti pragmus kovos.

Pasilieka dar paminėti vėliausiai uždėtasis kommunas, nors visai mažai žinių apie jas turime. Prie pažymiausijų priguli: *Progressive Community* Cedar Valley'je, Kansas'e ir *Social Freedom* Virginijoje. Pirmoji, uždėtoji 1871 m., turi 320 akrų žiamės ir vos kokį deszimtį sąnarių. Toji kommuna yra sudėta isz maskolių ir amerikiečių; pirmutiniai yra materijalistais, antrieji — spiritistais; nežiurint ant to sutikmėje gyvena savo tarpe. Istatų kommuna turi labai nedaug, tiktai tokius, kurie „reguliuvoja produkeiją ir adynas darbo“. Diduma balsų nusprendžia visus reikalus. Tie skaitytojai, kurie susipažinę yra su paslaptinomis revoliucijiszkomis draugystėmis Maskolijoje, gali pamatyti jų istatus czion atvirai. *Social Freedom* turi 330 akrų žiamės ir tuziną sąnarių, kurie yra vien amerikiečiai. Įstatimystė czion dar silpnesnė. „Meilė artimo i. mielė teisybės“ yra vienintėliais impulsais, reguliuojancziis draugijinę organizaciją.

Kitos kommunos neturi sa vyje nieko akyvo. Sunku žinoti nevat, kiek jų yra; Nordhoff nemini jokios, Semler^{is} minavoja „The Home“ Michigan'e, uždėtą 1877 — 8 met., „Esperanza“ Kansas'e ri keletą kitų.

(Dar ne visas.)

Netikrasis karalaitis.

(Perdėta isz eokiszkos kalbos.)

Senovėje gyveno Aleksandrijoje jaunas kriaucziaus gizelis vardu Labakanas. Buvo tai mitras darbininkas ir priegtam netingyns, tacziaus su jūmi negerai čjosi: gusiais jis sindavo savo siuvinį taip stropiai, jogei adata ir siulas įkaidavo ir rukdavo, gusiais gisėdavo taip giliai užsimislyjęs, jogei jo draugai mėgdavo sakyti:

— Labakanas turi vėl savo aristokratiszką veidą!

Petnycziomis, vieton eiti tiesiog namon nū poterių, jis pasipūszdavo su geriausiomis drapanomis ir vaiksztinėdavo po ulyczias ir akivaizdines vietas, iszrodydamas tokią iszdydžią eisnę, jogei draugai — darbininkai negalėdavo kartais pažinti jį.

Vieną dieną, kūmet Selimas, Sultono brolis, pervaziūdamas per Aleksandriją, atsiuntė pataisyti savo puikiansią rubą, kriauczius pavedė tą darbą atlikti Labakanui, kai po geriausiam savo gizeliui.

Vakare, pabaigęs savo darbą, jaunasis gizelis užsimanė sugrįžti į darbinyczią ir dar sykį pasigerėti dyvinomis spalvomis ir brangiais papūszalais karaliszkajo rubo. Užgimė jam neapsakomas noras pasimerėti su szitūmi rubu, ir apsvilkęs negalėjo atsigerėti savimi — rubas kūmi geriausiai pritiko prie jo.

— Kam geriaus tinka ne szioti jį, jeigu ne man? — szuzuko gizelis: * Pats meisteris sakė, jogei man karalaicziu tik ir buti!

Vieną dieną, kada jis jodinėjo ant savo vargingos kumelės už miesto, pasivyjo jį raitorius, kuris kvietėsi gizelį joti drauge dėl smagumo. Buvo tai jaunas linksmus vyras, gražus ir apsiejime prakilnus. Jiedu greitai susipažino ir Labakanas dasizinojo,

kad tai buvo Omaras anukas Elfi Bey'o, valdono Cairo, ir skubinosi dabar dėl išpildymo savo dėdės įsakymo, ant smertinio patalo nū anojo gauto. Labakanas pasisakė esantis taipogi augsztos kilmės ir keliaujantis dėl smagumo.

Jūdvių pažintis pasididino ir ant rytojaus Omaras pasakėjo gizelei sekantį navatą dalyką:

Omaras niekad nematė savo gimdytojų, nėra nū mažystos buvo pas dėdę Elfi Beyą. Kūmet tasai jautėsi miręs, turėdamas daugybes neprieteiszkų žaidžių ant savo kuno, apreiszkė Omarui, jogei jis neyra jo anukas, bet sunus galingo valdono, kuris, bijodamas leminų astrolių, išgubeno sunų nū savo dvaro, prisiekdamas nesimatyti su jūnu, iki tas nekurės 22 metų amžiaus.

Elfi Bey nepasakė varda Omaro tėvo, but įsakmu įsakė pributi pas gerai žinomą stovyklą El—Serudžoje ketvirtoje dienoje ateinančiojo Ramadan mėnesio, kurioje dienoje jam sukanka 22 metai amžiaus. Czion atvykęs, jis turi vienam iš szale stovyklos esančių žmonių įteikti kindžalą su szitais žodžiais: „Asz esmi tas, kurio jus jieszkote“, ir jeigu tasai atsakys — „Garbė tebun Pranaszui už apgynimą tavo“ — jis turis sekti paskui žmogų, kuris naves jį pas tėvą.

Omaro pasakojimas pagimdė Labakano szirdyje pavydą. Jis jautėsi geriaus tinkamu dėl karaliavimo. Visą naktį jis negalėjo akių sudėti, ir kūmet rytmetyje atsikėlęs pastebėjo Omarą saldžiai miegantį, jis užsimanė paglemžti sav anojo likimą. Palengva ištraukęs kindžalą iš po jūstos miegančiojo, pakėlė ranką dėl įsmeigimo jo į krutinę karalaicžio, bet mislis žmogūdystės nugąsdino jį ir jis užkiszio kindžalą už savo jūstos.

Tada pabalnojo žirgą savo draugo ir nuėjo szalin. Po kelių tik adynų Omaras pabudo ir pasijuto apgrobtu nū visų savo vilezių.

Pabaigoje antrosios dienos Ramadano mėnesio Labakanas išvydo El—Serudžą asztūnių — devynių mylių atstume. Szirdis jo smarkiai plakė, bet mislis, butent jis gimęs yra buti karalaicziu, sustiprino jį szitame pasirizime. Pusiaudienyje ant rytojaus jis pamatė ilgą eilę arklių ir kupranugarių traukiant į El—Serudžą. Karavanas sustojo pas kalną, ant kurio stovykla stovėjo, ir žmonių puikus parėdai aiszkiai stygavojo, jogei jie dėl pasitikimo savo karalaicžio ezion susirinko.

Saulė ateinantį rytą pabudino jį ir jis atsiminė, jogei neužilgo žengs svarbiausią žingsnį savo gyvenime. Kūmet jis pabalnojo savo arklių dėl to, idant prijoti prie stovyklos, jam dingsterėjo į galvą mislis apie nedorumą jo pasielgimo ir nelaimę Omaro. Bet grįžti atgalios jau buvo negalima; sav — mylystė kūkszdėjo jam, jogei jo pažymi figura pakaktinai tinka dėl nesziujimo karalaicžio vardo. Ilgai nemislydamas užszoko ant arklio ir akimirkoje atsідurė pas kalną.

Nuszokęs nū arklio užkopė ant kalno su kindžalu rankoje. Paliai stovyklą jis pamatė septynis vyrus, vienas iš kurių karaliumi iszsižiuėjo. Labakanas prisiartino prie jo ir atidūdamas savo kindžalą iszstarė:

— Asz esmi tas, kurio jus jieszkote.

— Garbė tebun pranaszui už apgynimą tavo! — atsakė senas žmogus su aszaromis akyse: Apsikabink savo tėvą, mano numylėtasis sunau, Omare!

Biednasis kriauezius taip giliai tapė sujudintas szitais žodžiais, jogei nepasijuto, kaip

atsідurė glėbyje senio. Kada-gi jis iszszivalnyjo isz jo, pamatė atjojantį žmogų. Arklys buvo neapsakomai nuilsintas, raitelis su kojomis ir rankomis varė jį. Labakanas tujaus pažino savo vargingąją kumelę ir tikrąjį Omarą. Pikoji dvasė vienok taip jį jau buvo apėmusi, jogei jis pasirizė neatsi trankti nū užimtojo kelio. Raitorius nuszoko nū savo kumelės ir kiek tik vieko buvo leidėsi kopti ant kalno.

— Szalin — jis rėkė — szalin, kas jus nebuk, nesidūkite prigauti savę per begėdį. Mano vardas yra Omaras ir lai jokis smertininkas nedrįsta jį prisiasvinti!

Dideliai nusistebejo visi ant kalno stovintieji. Senasis valdonas ipatingai nusidyvyjo ir žiūrėjo tai į vieną, tai į kitą jaunikaity. Bet Labakanas drąsiai praszneko:

— Didis valdone ir tėve, nesidūk apvylyti savę szitam žmogui, kurį asz pažįstu kaip beprotį kriauezių isz Aleksandrijos, vardų Labakaną. Jis vertas yra veikiaus mūsų pagailėjimo, nėg rustybės.

Prie szitų žodžių Omaras vos isz galvos neiszėjo, jis norėjo pulti ant Labakano, bet szale stovintieji žmonės sugriebė ir laikė jį drucziai.

— Tikrai, mano brangusis sunau, tas žmogus yra beprotis. Suriszkite jį ir uždekite ant kupranugario. Gal iszrasime dėl jo pagelbą.

Su szitais žodžiais tėvas ir sunus susėdo aukant su papūsztų žirgų. Nelaimingas-gi Omaras likosi suriszkas ir uždėtas ant kupranugario ir du sargai szale jo likosi pastatyti. Senasis žmogus buvo Saudas, galingas sultonas. Jojant Labakanas papasakėjo visą istoriją, kurią nū Omaro buvo girdejęs.

Parjoję į sostapilę jie atrado ulyczias iszskaisytas žoly-

nais ir namus papūsztus; žmonės garbino Allah'ą ir pranaszą už pasiuntimą jiems tokio dailaus karalaicžio.

Ant kiek Labakano szirdis jautė linksmybę, ant tiek Omaras buvo nelaimingas. Vardas „Omaras“ buvo ant kožno lupų, bet tikras nesziotojas to vardo buvo pripažintas už beprotį kriauezių.

Sultonienė, senyva ir augszta pone, laukė jų su visu dvaru puikiausiame palociuje. Ji sėdėjo ant auksu ir deimantais iszpušzto trono ir keturi vizyriai laikė ant jos galvos iszskelę szilkinį uždangalą. Norint ji nemacziusi buvo sunaus per 22 metų, tacziaus sapnai iszmokiną pažinti jį; jį jautė, kad tarp tukstanczio žmonių pažintu jį. Per ilgas glitas kniupszczia gulinezių tarnų artinosi sultonas, vesdamas savo sunų už rankos.

— Czion — jis iszstarė — yra tas, dėl kurio tu tiek metų verkei! Bet jo pati per tarė jį:

— Tai ne mano sunus! Tai ne tas, kurį Pranaszas parodė man per sapnus!

Toje valandoje Omaras iszsisuko isz rankų savo sargų ir isziveržė per duris į vidų ir parpūlęs priesz troną pasakė:

— Užmuszk manę ezion, rustasis tėve! Asz negaliu toliaus iszškėsti szito pažiaminimo!

Visi sumiszo prie szitų žodžių, bet sultonienė suszuko:

Tylėkit, tylėkit! tai yra mano tikrasis sunus. Jį asz regėjau savo sapnūse!

Užsirustinęs sultonas suszuko:

— Asz esmi valdonas ezionai. Mės nesudyjame pagal kvailus bobų sapnus, bet pagal tikrus davodus. Szitas yra mano sunus (parodydamas Labakaną), nės iis atneszė kindžalą mano draugo Elfi Bey'o!

Omaras tapė varu iszvilktas isz rumo ir sultonas atsi-

traukė su Labakanu, labai užpykęs ant savo paezios, su kuria didžiausioje sutikmėje per 25 metus buvo gyvenęs.

„Sultonienė apmislinėjo, kokiu budu ji galėtų perliudyti savo vyrą. — Buvo tai sunkus uždavimas, nės periskadoje stovėjo anas kindžalas!

Ji pasiszaukė ant rodos seną isztikimą vergę, kuri jai taip pasakė: „Jeigu asz neklystu, tai kindžalo atneszto jas vadino tavo sunų beproceziu kriaucziumi?

— Taip, bet kas isz to?

— Kaip tu mislyji — sakė vergė — juk tasai begėdis tavo sunui užmetė savo vardą ir amata! Jeigu taip yra isztikro, tai asz žinau pragumą iszradimo teisybės, bet mano roda turi pasilikti giliausioje paslapyje.

Ji isztarė pasznabždomis ketletą žodžių savo ponei, kuri, pradžiugusi, tūjaus liepė paszaukti sultoną.

— Asz priimu tavo nūsprendį — sakė ji — vienok norėcziau iszbandyti jūdviejų gabumus. Asz norėcziau, kad kožnas isz jūdviejų pasiutu po kaptoną ir porą kelinijų — pamatysime kuris geriaus tą darbą padarys.

Sultonas nuėjo pas Labakaną ir prasžė iszpildyti norą jo motynos ir pasistengti pasiuti kaptoną kūmi dailiausiai. Tasai nusijūkė į rankovę ir pamislyjo: „Jeigu sultonienė tik tiek rekalauja, tai be abejonės asz jai patiksiu“.

Du rumu likosi parengtu — vienas dėl Omaro, kitas dėl Labakano. Szilkai, aksomai ir kitos materijos tapė atgabentos ir jaunikaicziams tapė dūtas dviejų dienų terminas. Po dviejų dienų sultonienė liepė pavadinti jūdu. Linksmai Labakanas įžengė į rumą ir isztiesė savo darbą priesz nūsidvyvyjusį sultoną ir jo paczią.

— Žiurek tėvai, motyna — ar gali jusų priedvarinis

kriauczius geriaus pasiuti?

Sultonienė nūsiszypojo ir pažvelgė į Omarą.

— Ką gi tu padarei, mano sunau?

Iszdydžiai tasai atsakė: „Manę mokino kareivio amato, kriaucziaus darbas nesirado Elfi Bey'o instrukcijose“.

— Praboczyk, mano vyre ir valdone! — isztarė sultonienė: Asz dėl perliudyjimo tavęs tai vis padariau. Ar gi tu ir dabar nematai, kuris yra kriauczius, o kuris karalaitis? Kaptonas yra puikiai pasutus — paklausk savo sunaus, kas jį iszmokino kriauczystos?

Giliai pamislyjes sultonas atsakė: „Ir to dar neisztenka. Bet asz žinau, kaip daeiti teisybę“.

Liepė pabalnoti greicziausia žirgą ir nujojo į miszką, kuriame gyveno szventoji pustelninkė, Adolzaidė, kuri ne vieną kartą gelbėjo sultono pratėvius. Ji gyveno gelmėje, retai žmonių aplankomoje. Sultonas sustojo ant rybo jos ir suszuko nužiamintu balsu:

— Tu gelbėjai mano tėvus, teikievi patarnauti ir jų nēvertam sunui!

Vos tie žodžiai likosi isztarti, priesz jį atsirado moteriskė baltūse rubūse ir isztarė: „Žinau delko czion atėjai, sultone Saude — tavo norai yra geri, dėlto asz tavę gelbėsiu. Paimk szitas dvi skrynutes ir tegul tiedu vyrai iszsiivenka sav po vieną. Tikrasis sunus iszsirinks tikrąją“.

Ji padavė jam dvi auksines skrynutes, ant kuriu krasztų buvo deimantiniai paraszai. Ant vienos — „Teisybė ir Garbė“, o ant kitos — „Laimė ir Turtai“. Sultonas jautė, jogei jam pacziam butu sunku pasirinkti tikrąją.

Skrynutes tapė padėtos ant stalo prieszai troną ir visas dvaras susirinko. Labakanas likosi paszauktas ir jis atėjo iszdydžiai, kaip visūmet, ir laukė savo tėvo prisakymų.

Sultonas praszneko:

— Idant panaikinti abejonę, kuri kybo ant tavęs, tu turi pasirinkti vieną isz tūdviejų skrynuczių. Padaryk tai, ir neturėk baimės, mažo sunau!

Labakanas atsiliepė:

— Gūdotinas tėve, negali buti didesnės laimės už tąją, kurią turiu, budamas tavo sunumi ir pelnydamas tavo meilę. Asz iszsirenku „Laimę ir Turtus“.

Tada tapė paszauktas Omaras, ir jam liepta buvo iszsirinkti skrynutę. Jis perskaitė paraszus ir isztarė:

— Atsitikimai man parodė, kaip nepastovi yra laimė, kaip apgavingi turtai. Asz imu „Teisybę ir Garbę!“

Gili tylą vieszpatavo kambaryje, kūmet sultonas atsirado ir praszneko:

— Pakelkite antvožus!

Vienok jokia syla jų negalėjo atidaryti. Padėtos paczios atsidarė ir — Omaro skrynutėje radosi maža aukso karuna, o Labakano — didelė adata ir siulai! Sultonas iszėmė karuną isz skrynutes, ir toji pradėjo jo rankose augti iki nepasiekė tikrąjį didumą. Uždėjes ją ant Omaro galvos, prasznekėjo į Labakaną:

— Užsipelnęs esi ant baisingiausios koronės, bet asz tav nieko nedarysiu — szalin isz mano žiamės!

Susigėdinęs Labakas pūlė prie Omaro kojų ir suszuko:

— Ar gali atleisti man?

— Gali atsitraukti pakajinagai, asz viską tav dovanoju!..

K.

Margumynai.

— *Skaitliniai prietikiai tarp lyczių.* Sznekėdamas apie „censaus“ dalykus Milwaukee's „Sentinel“ patėmyja: „Kūmet mums radosi, jogei skaitlius vyrų ir moterių yra abelnai skaitliszkai lygus sz-

toje žiamėje, „censaus“ skaitlinės parodo, jogei produktyviszkiausiam perijode gyvenimo szitos skaitlinės buna daugiausiai lygios. Vyriszky abelnai daugiaus gema, nėg moteriszky, vienok amžiuje 20 metų randasi daugiaus moteriszky, nėg vyriszky. Tarp devynioliktų ir dvidešimtų treczių metų skaitliniai parodo didžiausią lygumą tarp abiejų lyczių. Nū 23 iki 35 metų vyrų pastebiamė daugiaus, vienok tarp 40 ir 50 metų moteriszkes pervirszina skaitliuje vyriszkus. Nū 70 metų amžiaus moterys daug pervirszina vyryszkus. Isz viso 1880 m. buvo szitoje žiamėje 18.609.265 baltų vyriszky ir 18.284.026 moteriszky. Szitas mažas pervirszius vyriszkyjų pacina dėl to, jogei vyriszkyjų daugiaus gema. Deszimate mete amžiaus buvo mergaiczių 27.000 daugiaus nėg vaikisezių, penkioliktame mete — vaikų 1000 daugiaus, nėg mergaiczių, dvidešimate mete amžiaus buvo merginų 41.000 daugiaus nėg vaikinių. Paskutinė nelygybė regisi pacina isz to, kad vaikai to amžiaus daugiaus yra iszstatyti ant pavojų ir užsikrecziamų ligų. Vienok nū 40 metų amžiaus, perijode moterių lytiszky ligų ir vaikų gimdymo, vyrai turi pervirszių ant moterių. Nū 40 metų amžiaus moterių proporeija vėliuk didinasi; yra tai akyvas dalykas, kaip abidvi lytys abelnai yra sulygintos skaitliuje.

— *Plianėtos*, arba dangiszkiejie gumulai, kuriūs mės su savo akimis ant žiamės pastebiamė, radosi mums truputį didesniais už žvaigždes, o tai dėlto, kad baisiai toli nū mūsų žiamės randasi. Isz dar didesnio jų attokumo nū saulės pažinti galime, kūmi yra toji dangiszkoji ardmė, kurioje milijonai dangiszky gumulu liūsai kožnas paskirtais ke-

užais rieda. Merkuris yra 8 milijonais mylių nu saulės atitolintas. Venus — 15, žiamė mūsų — 21, Marsas — 31, Vesta — 47, Jupiteris — 206, Saturnus — 294, Uranus — 388 milijonais mylių. Kaip dideli yra tie dangiszkieji gumulai, galime numanyti iš didumo žiamės, ir taip, kada žiamė mūsų turi 1719 mylių skersakysztėje, tai Uranus turi jau 7.564, Soturnus 17.362, o Jupiteris net 19.567. Mėnulis, riedantis aplink žiamę, yra 50 sykių mažesnis už ją, o atitolintas nu jos už 60 tukstanczių mylių. Armos kulka, paleista nu mėnulio, ant žiamės nupultu už 23 dienų lėkimo. Saulė yra taip didelė, jogei iš jos galima butu padirbti milijoną tokių gumulų, kaip mūsų žiamė Armos kulka, išszauta nu saulės, nupultu ant žiamės tik po 25 metų lėkimo. Visi szitie aprokavimai yra teisingi, patikrinti per aprokavimus mokintų astronomų. Davadu yra tai, jogei kaip pranesza užtėmimą saulės arba mėnulio, tai nei ant minutos neapsimilyja — viskas išszipildo taip, kaip įspėja. Tegul niekas nemislyja, kad tie milijonai mylių yra tik tuszczias melas.

Gromatnyczia.

— *K. Krakaucki, Londone.* Tamsta gali prisiraszyti prie „Susivienijimo“ kožnoje valandoje, prisieciant ant rankų kasieriaus S. Paukszczio 1 dol. ant metų. Niekad Lietuva nereikalavo taip labai stiprios organizacijos, kaip kad sziaudien, delto tamsta neapsakomą naudą padarytum del tėvynės, jeigu Anglijoje suorganizūtum nors vieną kūrą arba szaką „Susivienijimo“.

— *Szvietos ir Ukininko rėd.* Siųskite „Szvietos“ žeks. nu pradžios metų, o po naujų metų 2 ex. ir „Ukininką“ už antrąjį pusmetį szių metų ant adreso: Kaz. Eren-gis, 3138. South Wall st. Chicago Ill.

— *Dominykui Niemanis (?)* Jokie pinigai už „Vienybę“ nu tamstos

niekad neatėjo į mūsų rankas. Kodėl tamsta savo adresu mums pamirsztai pridūti?

Ant Plymouth'o lietuviszkos bažnyczios apturėjau paaukavimą (apierą) nu sekanczių brolių:

Isz Forest City

Markevyczius Jurgis	—500
Janczaitis Vincas	—500
Burezikas Adomas	—400
Dvylys Liudvikas	—200
Žemeina Vaitiekus	—200
Alijoszaitis Jurgis	—100
Kreczikas Jokubas	—100
Pajaujis Jonas	—100
Astramskis Petras	—100

Isz Wanamės:
Vingels Jūzas — 1000
Aczių, broliai, už jusų geradarystę pagelbėjime savo brolių lietuvių, Plymouththe gyvenanczių!...

Kun. A. Burba.

Apgarsinimai.

Vienintėlė visoje Tilžeje *Katalikiszka kningų spaustuė*, ką kitą kart prigulėjo Veyerui, dabar perėjo į J. Schoenkės rankas, kurs turi taip-gi pabirką apdirbimo kningų. Deltogi, visokį darbą pats atlikdamas, jisai gali parduoti kningas pigiau, ne kaip kiti, o kningų pas jį yra visokių, kokių kam reikia. Tarp daugybės visokių kningų galima paminti „Naują Szaltinį“, kurio įtalpa atsako vardui. Spaustuė taipgi apsiima atlikti įvairiausius darbus lietuviszkoje ir kitose kalbose už pigesnį prekį, ne kaip kiti. Czion pat iszeina labiausiai prasiplatinę ir pigiausias laikrasztis „Szviesa“.

Spaustuvės adresas toks:
J. Schoenke, Tilsit (Ospr.) Germany.

VYRAI Pirmutinis balius

lietuvių Waterburije, Conn.

Užpraszo polytikiszka draugystė Gedimino brolius lietuvis ne tik išz Conn. valstijos, bet ir išz toliaus. Balius bus vakare Naujų Metų, t. y. 1 dieną Sausio 1891 m., prasidės 7 adyną vakare ir tęsis iki 2 ad.

Ant Concordia Sales, 193 Bank St. Užpraszo meilingai Komitėtas,

Gera proga įgyti salioną. Savo salioną, gerai įtaisytą ir apziurėtą, noriu parandavoti ant visų metų arba ir daugiaus. Kreipkitėsi prie Stanley Rawlin, Hazleton, Pa.

Užmokėjo Už Laikrasztį.

„VIENYBĖ LIETUVNIKU“

J. Vaisznis Baltimore	\$1,00
J. Szaltėnas Easthampton	„1,00
V. Gauronekis Manchester Ang.	„3,00
K. Krakaukas London	„150
W. A. Morris Ketcham	„1,00
J. Mulski Plymouth	„1,00
J. Navickas Waterbury	„1,00
J. Lisa Port Richmond	„1,00
Mrs. Bush Carbondale	„1,00
M. Arminas Baltimore	„2,00

Ruky

Wes'o

„Stripped“
TABAKA.

Kningos! Kningos!

Pas M. Mocku galima gauti visokiu lietuviszku kningu, k. t.: maldakningu, istorizku, moksliszku, daininiu, sztukauuu ir kitokiu, koku dar ik-sziol nebuvo, o parsiduoda uz žiamą prekę. Norintieje aptureti kningu katalogą raszykite gromatas ir indekite marķę už 2 centu del atsakymo.
Adresas:

Mr. M. Mockus,
P. O. Box 54 Detroit, Mich.

Milaucko Krome parsiduoda szipkorts ant geriausiu ir drucziansiu akrutu pigiau ne kaip kitur.

Leidziasi ant lioteryjos

Namai

Del dviejų pamilijų su LOTU, DARZELIU, prisodintu medzių, tvartu, szuliniu ir visūmi kūmi, davadniai įtaisyti verti \$2000. Tikietas vieną dolerį. Traukinas bus 17 Sausio [January] 1891 m.

Antanas Pavlauckas
Mt. Carmel, Pa.

The Australian Medicine Co's Great Tonic Blood Remedy. Australian Red Weed (Australiszkoji Raudonoji Žolė). Didziausia kraują czystyjanti gydyklė. Szimtus ligų pagydė szitoji gydyklė. Australiszkoji Raudonoji Žolė yra pardūdame kožname krome ir aptiekoje.

Krautuves: ant Public Square Wilkes-Barre Pa. ir 3 S. William str., New York'e.

Mes gyvename gadynėje progresso. Kožnoje szakoje žmogiszkojo veiklumo — prekyboje, dailose, mokslūse ir mekanikoje nauji dalykai yra iszrandami, naujos buitys iszplėtojamoms, senosios teorijos nugriaunamos, pasenėję buklai atmetami. Szitas progressas visūse dalykūse užklindė žinoma ir aptiekorystę su medicina. Pasekomis to yra toji buitys, jogei daug permainų tapė įvesta į gydymą ligų. Daugelis gydyklių, placziai vartojamų mūsų tėvų ir daktarų tapė atmetos, kaipo nevien nenaudingos, bet neretai dar ir kenkianczios. Taip merkurio (gyvsidabris) buvo labai placziai vartojamas senovėje, sziaudien-gi jis yra pripazintas už kenkiantį vaistą ir jo vartojimas yra kaip galint vengiamas. Tokiu budu, kada sakoma yra „mūsų tėvų gydyklė“, negalima yra visūmet aklaui į jos gerybę tikėti. Nauja gadynė, nauji reikalai, naujos ir gydykles. Australiszkoji Raudonoji Žolė yra visiszka nauja gydyklė, grynai augmeniszka ir ant praktikos iszmėginta. Raudonoji Gydyklė yra patiekta per szios gadynės žmones, kurių mokslas, patyrimas ir nagūtumas yra daug toliaus augsztesnis, ne kaip mūsų tėvų kad buvo. Taigi jie yra daugiaus mokslingesni patiekime gerų gydyklių, neg mūsų tėvai kad buvo. Raudonoji žolė nereikalauja, idant mes ją girtumėme, kadagi ją giria kožnas vienas, kas tik turėjo progą ją vartoti. Kaip kraują czystyjanti gydyklė — ji vargu ras kitą tokią, kuri jai galetu prilygti. Deltogi tukstancziiais ateina pas mus gromatos su padėkavonėmis išz visų krasztų nu tų, kurie vartodami szitą gydyklę iszsigydė nu neiszgydomų per metų metus ligų. Neturime vietos czion drukūti tų padėkavonių, drukūdami jas ant tam tikrų arkusų, Raudonoji žolė gydo sekanczias ligas: Dusulį, Asthmą, Eczemą, Reumatizmą, Nerviszkumą, Malariją, Neuralgiją, Dispepsiją, Užkietėjimą vidurių, pilvo ir inkstų ligas, skrofulas, syphilį ir galybę kitų.

Jeigu tavę niekas negali jau iszgydyti, tada pamėgink szitą gydyklę, o tikrai busi sveikas.

MILAUCKO KROMAS vėgomu tavoru ir visokiu naminiu daktu randasi ant

No 108 Center st. Shenandoah.

Pasakojimas

Antano Tretininko.

Parasė Motiejus Valanceauskas, Vyskupas Žiamaiečių.

Kazi — komet jauna graži mergelė iš Kauno priesz Sekminės ėjo į Vilniaus Kalvariją. Einant per kalnus Panėre, išszoko iš miszko keturi vyrai, visi barzdoti, kaip ožiai; barzdos jų rudos — kaip lapės ūdega, plaukai stambūs — kaip karklai, dviejų akys kreivos ir baltos — kaip kumelės žvairos, vambros placzios — kaip mintuvai, nosys užkumpusios — kaip arklių prusinių, bryliai surungūti, sulaužyti, patys jūdi — susitepę; szvarkai trumpi, aptrukę, palaikiai. Kožnas iš jų apsikaisęs su pyksztlietomis, su ilgais peiliais, su strielbomis.

Tie perveizėję ryszelį mergelės ir nieko neradę tarė: „Tu dėl turėjimo nieko neturi, bet tu pati mums suderėsi — nebijokiesi, gausi prie mūsų dūnos ir mėsos, darbo labai dang nebus“. Dar už visus jaunesnis razbaininkas pridurė: „Busi mano moterė.“ Mergelė tai išgirdusi szvypterėjo ir stebėjosi į jo burną. Tūjaus užriszo jos akis ir pasivedė į miszką.

Atriszus akis mergelė paregėjo deszimtį viriszkių ir keturias jau su vaikais moteriszkas. Sznėkėjo maskoliszkai, nės buvo senos vieros burliokai. Gyvenimas jų buvo gilus urvas kalne iszkastas — tamsus, nės vos dviejose vietose buvo tarsi nū lapių iszkastos skylės, per kurias szviesybė įeidavo. Viduje ugnis kurinosi. Ant virszaus kalno buvo skylė, per kurią dumas ruko. Kalnas apaugęs su nejlendamu miszku. Duryš uždengtos su nulinkusiais angancziais medžiais.

Tūjaus vienas razbaininkas kitiems tarė: „Sugavome gražią bebėganczią stirną, mažai teturiame moteriszkių — lai gyvena tarp mūsų; dūkite anai valgyti ir apdrąsinkite, idant netartusi tarp mūsų prapulsianti.“ Gaspadinė tūjaus iszvirė koszę su lasziniais ir paszėrė viesznę. Dar klausė: „Iš kur esi ir kaip vadiniš?“ Szi atsakė: „Esmi iš Kauno, sziancauzias dukte, vadinuš Nastė.“ Tarė gaspadinė: „Gerai, mano vaikas, mūsų vyrai pelnosi, kaip įmano, bet namiszkiems nieko pikto nedaro. Asz jau czia nū penkiolikos metų gyvenu. Geri yra žmonės. Vienas bus tavo vyras“. Atsakė Nastė: „Bet kas mudviems dūs szliubą?“ Tarė senė: „Et, matai, vaikeli, mės ėsime sentikiai — nereikia mums popo nei kuningo; gaspadorius dūda szliubą savo szeimynai ir to yra gana. Kelionėje nuvargai — gulkiemis czia ant drapanų, prie mūsų nėra lovų.“ Szi ir atgulė.

Vakarop vyrai iszsineszino į miszką. Ausztant sugrižo girdi netuszti — parsineszė apseziai piningų, plonų marszkiinių ir viso ko. Gaspadinė klausė: „Nu, ką sugriebėte szią naktį?“ Atsakė: „Acziu Dievui, gana prisipelnėme; vaziavęs girdi ponas — mes paukszt, nuszovėme vieną arklių, vezimas apsistojo; ponas szaudė į mus, bet persigandusi ranka virpėjo, szuviai nekluvo. Dar su szoble perkirto mūsų Aleksui petį; už tai sukapojome aną į kresnas. Tūmi tiktai negerai, kad vaznyczia iszspruko — gali mus apskūsti ir zodį kam nereikiant dūti. Arklius su vezimu atpirko mūsų geras pakalninis sziapus Vilniaus karcziamos rendorius Abromas“. Tai apsakę pavalgė, o senis žilas razbaininkas tarė: „Nu, Mikita, dūsiu judviems su Nastė szliubą.“ Szūdu ir atėjo, o senis sudejęs aniemdviem rankas, su skepeta suriszo ir taip suvin-

cziauvojo.

Vakarop Mikita iszėjo kas zin kur; ilgai truko — jau sutemus sugrižęs tarė: „Žinot ką? Mūsų draugas, kalninės karcziamos rendorius Iekė, sakė man ryto vakarop vaziūsiant poną Burbą iš Žiamaiečių į Vilnių; gavo jis žinią nū mūsų prieteliaus zydo Vigdaro iš Kauno. Kad tą stambią žuvį sugriebtume, pasilopintumėme. Bet sakė jį turiant pakalikų ir vaznyczią su ginklais aprėdytą.“ Atsakė gaspadorius: „Ką gelbės jų ginklai? persigas, o mės įgysime aną, kaip szunį į tarankį.“

Pernakvojė laukė pavakarės, o tai prisartinus, vyrai iszėjo į miszką, bet pusnaktyje sugrižo, nieko nepelnę — kaip grobą putę. Gaspadinė klausė: „Nu, ką? szerną nesugriebėte?“ Szi tie atsakė: „Je, szerną nugalabyti — nėra tai utelė užmuszti! Giltiniop pono pakalikas guvus, buvome girdi pririszę virvę prie medžio ir pertiesę per kelią, bet pakalikas czikszt, ją perpjovė, o vaznyczia cziaukszt, czaukszt — sukirto arkliams ir palekė ponas, it aitvaras. Szaudėme, bet kulkos nekluvo. Kad jį giltinė nusmaugtu, iszkada zygio mūsų!“

Nastė įkyrėjo tamsiame sklepe tarp razbaininkų gyventi, todėl meldė gaspadinės, kad leistu į miszką ūgauti. Gaspadinė ir leidė. Szi iszėjusi pririnko pūdelį mėlynių ir sugrižo.

Antrą dieną iszėjo kazi — kur Mikita. Parėjęs tarė: „Žinote ką, broliai? Mūsų bendrai zydoi sako Žyžmarės kleboną turiant didžius piningus. Dėl datyrimo, ar turi ginklus — buvant prie jo; pasakiau esu susiedu, meldžian, kad pažycziotu man strielbą ir žadėjau priszadyti jam tetervinių, bet klebonas pasisakė neturįs. Apveizėjau jo gyvenimą. Klebonija yra augszta, szeimyna gyvena apaczioje, be drobynų negalėsime langą prilipti. Reik mums aną aplankyti.“

Taip susitarę, ateinancziąją naktį ir iszėjo į Žyžmarę deszimtiesia. Priesz anszrą sugrižo tiktai septyni, didiai nulūdę. Ką regėdama gaspadinė szaip klausė: „O Simionas, Ivanas ir Mikas kame paliko?“ Atsakė Mikita: „Paliko beguliantys, oi motyn, nelaimingą sziąnakt turėjome medžioklę! Apstojome, girdi, namus Žyžmarės klebono, szunias bjaurybės lojo — klebonas pakirto ir mumis iszvydo. Szeimyną suriszome, pristatėme drobynas prie lango, Simionas visų pirmu lipo, bet klebonas — paukszt, iszszoavė į pat galvą; Simionas — bimpt, nukrito, kaip drutas vedaras nū akstės. Ivanas, tarydamas kleboną nebsukubiantį uždaryti striebą, vėl tūjaus lipo, tacziaus kuningas ir tą nuszovė. Mikas dar lipo, o klebonas su kas zin kūmi perskriodė jam galvą — ir tas takszt, nukrito. Iš priezasties szuvių pradėjo loti szunias viso miestelio, sukilo žmonės — vos iszsprukome į miszką. Kunai užmusztųjų paliko betypsantieje pas, kleboniją. Oi nedoras kuningas, kad aną szimtai baczkių jūdųjų pagautu! Dar kad kožnas velniukas taip butu smulkus, kaip agūnos grndas!“ Kitas atsiliepė: „Dar to negana, gal ir ant mūsų žalnierius sukelti, kad jis prapultu!“

Izgirdusi užvis tūs zodžius, Nastė pradėjo mislyti, kaip galetu iszsisukti iš rankų razbaininkų, ir tarė: „Gaspadinėlė, leisk man eiti ūgauti.“ Tai leidus ir iszėjo. Beeidama dasiekė vieszkelį, pamatė kazi — kokį praszioką bevaziūjantį ir tarė: „Tėvai, kur vaziūjį?“ Szi atsakė: „Vaziūju iš Kauno į Vilnių.“ Nastė, supratusi kuris yra kelias į Kauną, negrižo prie

razbaininkų. Iszlaužė toje vietoje szakas medžio, idant galėtų atsekti, irėjo tiesiai prie tėvo. Rumsziskėje pernaktavusi, antrą dieną ir sugrįžo namon. Tėvas, skaitęs ją už prapūlsią, didiai prasiidžiangė. Szi papasakojo kame ir kaip gyveno prie žmogūdžių, o tėvas praneszė vyresnybei. Toji paraszė Vilniaus vaivada, arba gubernatoriui. Sukapotojo pono giminė taipogi meldė vaivados, kad razbaininkus isznovyty. Tūkart vaivada liepė atsiųsti Nastę ir iszleidė su ta szimtą žalnierių, kurie pradėjo jieszkoti. Atrado lizdą nedorijų, apstojo ir užlenkė visus namieje.

Razbaininkai szaudė pro skyles kalno — du žalnierių užmuszė ir du pažeidė. Bet įnirtę žalnieriai įsigriovė į vidų, sugavo visus ir suraizžiojo. Atrado uvoje gana piniugų ir viso ko gero. Kalną užrausė, o nedorus vedė į Vilnių. Razbaininkai, pamatę tarp žalnierių Nastę, tarė: „Tu tai, bezlėpiczia, antvedei ant mūsų tą nelaimę! Kad mės iszsisuksime, tu gyva nebusi!“

Vyresnybė Vilniuje visus razbaininkus ir gaspadię iszkarstė, o tris jų mergas parplakę iszsiuntė tiems ponams, kurių buvo buvusios.

To lizdo nebtokus, razbaininkai taciaus Panėrių kalnūse visūmet buvo. Taip yra sunku nedorus isznovyti. Nastę vyresnybė nuvezino į Kauną prie tėvo.

XVIII.

Pradžia Utėnų miestelio.

Labai senoje gadynėje Žiamaiczių miestelyje Eirogaloje gyveno didis ponas ir kuningaiktis, vardu Liutavoras, kuriam kad gimė derlingas sunus, praminė jį vardu Utėnas. Ir tėvas ir sunus buvo pagonu, todėl krikszto nereikalavo.

Paaugęs Utėnas pastatė naują miestą, kurį nū savo vardo Utėnu praminė. Iszdirbo sav gražius rumus ir padoriai gyveno. Vedė sav moterį, vardu Vidą, kuri jam pagimdė sunų Gediminą, arba Gediminu pramintą.

Metūse 1292, tėvui Liutavorui mirus, Utėnas su nemaža kruva savo kareivių nuvažiavo į Kernavą, ties upė Vilija, arba Neriu esanciazį, ir nemažomis žmonystomis buvo pakeltas į Didžius Kuningaiktiszezius visos Lietuvos.

Netoli nū miesto Utėnų buvo kalnas. Kuningaiktisztis, suvarydinę žmones, liepė pilti ant jo žiamę; tie pylė ir labai augsztu padarė. Bepilant vienas vaikiukas nukrito nū trepų (skadų) taip nelaimingai, jogei nulūžo jam sprandas ir tūjaus numirė. Ką regėdami priveizetojai nuliudo ir tarė: „Be nėra tai piktas prijautimas? Gal ta pilė bus nelaiminga!“

Taip sąnprotaudami klausė savo kuningo. Tas atsakė: „Nenugastaukite! todėl tą vaikiuką nelaimė užtiko, jogei nenorėdamas pylė dievams gyvenimą. Dar dievai parodė, jogei kožnas neprietelius, geidąs į tą pilę įsigriauti, nulauzsz sav sprandą.“ Žinyezių iszpylus, Kuningaiktisztis Utėnas po kalnū padirbino namus kuningams, kurie beregiant ant kalno sukūrė niekūmet negesamą ugnį ir kurstomą su azūlo medžiais.

Utėnui karaliaujant, lietuviai ir žiamaicziai be pertrukio muszėsi su vokiecziais; nekartą tie sugavę karėje žiamaiczius vedė į Prusus ir kriksztyjo. Perkriksztai tie, nors kitaip jau tikėjo, taciaus neužmirszo brolių savo. Iszsigirdę vokieczius ketinant į Žiamaiczius keliauti, tūjans praneszdavo mšų kraszto vyresnybei. Kaipogi Ragainės miesto virszininkas,

Erne, įsodinę į laivą dvidešimtių ir penkis ginklutus vokieczius, liepė plaukti į kalną Niamuno pagal. Perkriksztai beregiant davė žodį Skirminui, Žiamaiczių gubernatoriui, kurs ties szios dienos Skirstimoniū uždėjo vokiecziams sląstas. Vos laivas į tą vietą atplaukė, atbėgo į paupį jauna mergelė, kuri rankas lauzydama verkė ir szaukė leukiszka, sakydama: „Oi, geri žmonės, gelbėkite manę, esmi nelaiminga!“ Vokiecziai, tai girdėdami, pasuko laivą į paszali, o prisiartinę, paklausė: „Kas esi ir ko nū mus nori?“ Szi atsakė: „Esmi lenkė sugauta karėje ir isz Lenkų žiamės į Žiamaiczius atvezta. Pagonai nori manę apversti į savo vierą, asz esmi katalikė! Imkiate manę drauge ir isztraukiate isz nelabų rankų!“ Vokiecziai dar jopi prisiartino prie paszali, padėjo lentą, kad mergelė galėtų į laivą įzengti. Bet tūjaus szeszios deszintys vyrų isz karklyno sukilo — su savo geležies kebėkliais capt, nutvėrė laivą, sulipo į tą, iszkirto visus vokieczius ir atėmė laivą su visa nanda.

Tariamoji mergelė nebuvo mergelė, bet jaunikaits žiamaitis, moteriszka apsidares, moką leukiszka. Kuningaiktisztis Utėnis apie tą vyliū Skirminū iszsigirdęs, didiai jį pagyrė ir davė žiamės szmotą.

XIX.

Vokiecziai pas Varnius.

Metūse 1314 kryžokų virszininkas Glock, surinkęs burį kareivių, iszsiuntė į Žiamaiczius, į Varnių pavietę. Ties szios dienos Taurage persikėlė kareiviai per upę Jurą ir krumais pagal trunkė į Szilelę. Nū žiamaiczių suvisai neuzkabinti atėjo pas azerą Luksztą. Nakeziai užszokus, vokiecziai apsisztojo, sukūrė ugnis, iszsvirė valgius, pastatė sav szatrus ir sugulė. Žiamaiczių nematydami, sargybas pastatė, antkeleje, bet nū krumų nepastatė. Miegojo be pavojaus, it savo kraszte. Bet jauni ir drąsus žiamaicziai nemiegojo. Naktį pagal susirinko jų į du szimtu: paėmė kirvius, bortas, dalgines ir iszėjo naktovidu neprietelių smaugti.

Naktis buvo mėnesiena. Vieni žiamaicziai, krumų pagal prilindę, stebėjosi kurie szatrai yra gražiausi — pilė į tās, kirtu ir pjovė paczius virszininkus. Kiti matydami szeriamus arklius, skubėjo prie tų; vadžias papjovę sėdo ir jojo szalin. Treti grobstė brangius daigtus, szatrose padzstus. Ketvirti, susėdę į valtis, leidosi lyg tenvojo galo azero Lukszto Iszsedę iszgriovė tiltus ir perkasė keliose vietose skersai kelį, isz kurio negalėjo neprietelius iszsisukti, nės visur buvo balos.

Pakilo klegėsis vokieczijų abaze: virszininkai paszokę jieszkojo savo galvų, bet tų rasti negalėjo. Kiti grobė giuklus, sustojo į rindas, norėjo musztiesi, taciaus niekur nematė žiamaiczių, kurie, pagavę ką galėdami, sulindo į miszką. Beregiant sargyba nū paazerio daneszė vokiecziams žiamaiczius jau užimant užpakalį. Parsigandę atėjunai tarė: „Jau esanti apsiustais, todėl, pametę savo numirelius, skubiai grįžo į Prusus. Pakelėje kame — ne — kame grobstė žmunių gyvulius, maistui reikalingus. Sugrįžę, kad savo Mistrui viską papasakojo, tas tarė: „Ar gi ne mulkiai esat? Nežinojot žiamaiczius visados pasahais esant! Svetimame kraszte sumigot, sargybų nepastatė! Kad jus prapultumėte ir vokiecziais nebuvę! Mano ricierių prapuldėte keturias deszintis ir szeszis, o žiamaicziū nei vieno neužmuszėte!“

(Dar neviskas.)

Kolionijoje Hofa Parke ir Pulaski.

Galima pirkti žiamę pigiai: 1) Jeigu pirkikas visus kelius dėl pirkimo pats savo kasztu apmokės; tokiuse atsitikimse galime parduti kiekvieną farmą \$100 pigiaus. Musų kolionija yra vienintelė Wisconsin, kuri viską, visus kelius pati apmoka, ir tokiu budu mės kas-met apie \$2000 išleidžiame. 2) Iksziol pardavinejome žiamę su giriomis, bet jeigu pirkikas nori žiamės be girių, tai prekę jos mės daug numuszame.

Kas į mus atsisauks dėl farmų, tegul paraszo kokią žiamę nori įgyti — su medžiais, ar be medžių ir ar pats nori savo kasztu kelius išdirbti. 3) Koznas sklypas žiamės randasi ne toliau per 1 — 4 mylias nu senųjų farmų, o tų randasi ten jau szimtai aplinkėje. Dėl mapų ir kitų žinių szauktiesi prie

J. J. HOF Land Co.,
119 W. Water Str., Milwaukee, Wis.

KATRAS NORI UŽSIRASZYT
„VIENYBE LIETUVNIKU“
Ir siust pinigų už ję, tegul
eina pas:

JERSEY CITY: J. Raszkauckas.
CHICAGO, ILL.: Bartłomieju
Szpakewicze.
MAHANAY CITY: Juozas Milauc-
kas.
MAHANAY PLANE, PA.: I. Czera-
kawicze.
NANTICOKE, Pa.: Tamosziu But-
kewicze.
PITTSBON, Pa.: And. Tepluszi.
Shenandoah, Pa.: Kazimieriu Ra-
dzewiczium.
Shenandoah, Pa.: Jona Bobina.
Waterburio, Con.: J. Danisewicze.
Scranton, Pa.: J. Bajorajti.
Wilkes - Barre, Pa.: J. Czernika.
Pittsburg, Pa.: Wincenta Kudziu.

Kas reikalaujate pinigų siustie į
uzmarę tiesiog į namus, dasizinokit
pirma pas MILAUCKA.

**Knigos pargabentos
isz užmares, o kuros
randasy krautuweje
knigu Juozapo Pauk-
szezio, PLYMOUTH, PA.,**

1. AUKSO AETORUS, arba
SZALTINIS dangiszku skarbu
2,25 ct., 2,75 ct., 3,25 ct., 4,00 ct.,
4,50 ct., 5,00 ct. ir 5,50 ct.

2. SENAS ir naujes
AUKSO AETORYS pujkej
apdarytas..... \$2,75 c.
3. Toke jau kn. pratesniu
apdaru..... \$2,25 c.
4. GARBE DIEWUJ
ant auksztibes pujkej apdarita
su kabute..... \$2,00
5. Toke jau su pratesniu
apdaru..... \$1,65 c.
6. BAŁSAS Baładelės 1,50 ct.
7. SZALTINĖLIS Diewiszkos
łoskos arba widutinis
Aukso Aetorius 1,25 ct. ir 1,45 ct.
8. KANTICZKA 1,00 ct.
9. HISTORJE SENO ir
Naujo izstatimo su abrozeleis 025 c.
10. istorije seno istatymo 050 c.
11. 150 PSALMU DOWI-
DO karalaus pawydało kantycz-
ku ir tejp dydeles..... 075 c.
12. MENUO Szwenziausios
Marijos Panos..... 30 ct.
13. Pokilis Szwentuju.... 020 c.
14. IZGULDIMAS meti-
niu szwentiu łabaj naudinga
knigele..... 025 c.
15. GIWENIMAS SZW.
MARYJOS P..... 030 c.
16. WADOWAS in Dangu. 050 c.
17. Stebukłai Diewo Szv. Sakra-
mente..... 040 ct.
18. MOKSŁAS RIMO
Kataliku..... 075 c.
19. ZINE apie gidima ligu
kuno ir duszios apie lutery ir
KALWINA..... 1,00
20. PAŁANGES JUZE,
linksni skajtimaj..... 040 c.

21. KALENDORIUS ant
1889 meto „ „ „ „ 025 c.
22. KALENDORIUS ant
1890 metu „ „ „ „ 25 c.
23. Tulnuda židu 10 ct.
24. Sopulej Motinos Diewo 25 ct.
25. Kapp Sunneine nuspa-
kajiti „ „ „ 25 ct.
26. Giwenimas Benedikto
Labro „ „ „ 15 ct.
27. Prisygatawojimas ant
smerties „ „ „ 65 ct.
28. Draugija del iszluosawi-
ma dusziu „ „ „ 10 ct.
29. Giwenimaj szwentuju
ant wisu metu koznos dienos pir-
ma dalis 80 ct., Antra dalis 80 c.
30. Lietuwiszka GRAMATIKA
parasyta kunjgo. M. Miezinio 50 ct.
31. Kas yra griekas? 20 ct.
32. Nekaltybė 30 ct.
33. Vartai dangaus 25 ct.
34. Apie buwimą Diewo 10 ct.
35. Senkaus Jurgis 25 ct.
36. Giwenimaj szwentuju 50 ct.
37. Pradze moksto arba
Elementorius lietuwsziskas su
grazejs skajtimajsz tiktaj uz. 025 c.
38. Sopulej Jezaus Chris-
taus „ „ „ 25 ct.
39. Garsas ape bajsibe Die-
wo sudo „ „ „ 50 ct.
40. Girtybė „ „ „ 10 ct.
41. APEANKIMAS SS.
SAKRAMENTO..... 025 c.

Abrozėliai su maldelėmis.

1. Jezau mano atpirktojau 5 ct.
2. Kalinis Diewiszkas 5 ct.
3. Diewas. mano ir wyskas
mano „ „ „ 10 ct.
4. Izguldimas LITANIOS
SZ. MARYJOS P..... 025 c.
5. PAWEJKSŁAS IZGA-
NITOJAUS su pujke maldele 05 c.
6. SZ. PANA MARYJA
Szidławos su maldele..... 05 c.
7. PAWEJKSŁAS SZ. P.
MARYJOS su maldele..... 05 c.
Daugybė visokių abrozėlių su
maldelėmis po penkis centus.

Knigos

ŁOCNOS SPAUSTUVĖS.

1.) Historije gražios Katrukos ir jos wysoid atay.
tykimaj „ „ „ „ 10 ct.
2.) Sumyszymas arba bajme tury dydeles akis
Tykra tejsybe isz Suwałku gubernijos 15 ct.
3.) Konstytuceje del darbiniku „ „ „ 10 ct.
4.) Historije apie gražą Magelona, duktery kara-
laus isz Neapolo ir apie Petra karejwi 40 ct.
5.) Uzastanawik ant to geraj „ „ „ 50 ct.
6.) Atsytikimaj ant žiamės ir wandenio 10 ct.
7.) Da pujkus apraszymaj apie nedorybę žydo
ir piktą augynimą wajku „ „ „ \$1,00.
8.) Pujkus apraszymas apie Lietuvą „ „ „ \$1,00.
9.) Namelis pustelniko parasytas del pujkiu
Lietuwaiku „ „ „ „ 75 ct.
10.) Apieka Diewo „ „ „ „ \$1,00.
11.) Sonowes apraszymas apie Duktery Filypo
Karejwi „ „ „ „ 50 ct.
12.) Juozapas Koniuszewskis arba kankinimas
Unijotu po walde maskolans 50 ct.
13.) Kalendaris su pasakoma ir dajnome 25 ct.
14.) Szwieta Diewo „ „ „ „ 65 ct.

15.) Rinalda Rinaldinas „ „ „ \$1,50 ct.
16.) Dajnos isz wysur surinktos „ „ „ 75 ct.
17.) Nedorybes Rymo Ciesoriu, historije isz łajko
ponawojimo Nerono „ „ „ 80 ct.
18.) Pujkus apraszymaj tikru atsytkimū isz cze-
su wajnos 1863 metu „ „ „ 40 ct.
19.) Witasir Korynna historije isz łajko per-
skiojimo Bažnyczios S. per Deol.lectjana 95 ct.
20.) Historije isz łajko Francuzkos wajnos Afri-
koj „ „ „ „ 30 ct.
21.) Prawadnikas angelikos kalbos neabdar. \$1,00
o abdarytas \$1,25.
22.) Jurgis Mhoelawekis „ „ „ 80 ct.
23.) Bolesławas arba antra dalis Genowefos 30 ct.
24. Ponas Bartkus „ „ „ 20 ct.

Del Draugistu

Lietuwyszku

W. Słominskiene
679 Milwaukee Ave.

Chicago, Ill.

Paduodu del žines wysu lietu-
wszku Draugistiu kad mano krau-
tuweje randasy wysoki dajktaj koki
tik rejkalingi del draugistiu kajpo
taj:

Karunos su patronu draugistes
Juostos
Ženkłaj ant krutines (szar-
fos.)

Kwietkos

Pałkos del marszoł-
ku, etc.

ka nopigause. Apsteluotus dajktus
tejsingaj padarau ir isz gerausio tawo-
ro. Per septiniolika metu tuo tiktaj
esu užsyemus ir wysos draugistes del
kariu dyrbau wysokius dajktus mano
darbo ne pejke.

W. Słominskiene,
679 MILWAUKEE AVENUE
Chicago, Ill.

AGENTAS no suwamu

Maszynu

o tejpow-ęi užsiekurawoje NAMUS ir wysokius
DAJKTUS no ugntes

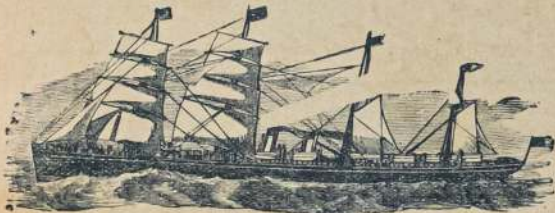
GEO. GWILLIAM, agentas.

MAIN Str. Plymouth, Pa.

Kobbe & Herschmann

Polski, Slovenski i Litewski
BANK

40 Canal Str., — 142 Division Str.,
New York.

Wiraj! duodam jum žine, kad mias parduodam Szifkortes, ant wysu pacztawu Szifu, už pigeuse preke, sunczem pynigus, katruos jusu prietelej gali gaut in 15 dienu, musu kantoro galite susyzsnoket lietuwyszka ir lankiszka, atejkite ir matikite, kad mias per 20 metu, su kożnu apseyname tejsyngaj ir grażej, megikite o nesygajlesyte.— Tejpos-gi parduodam tikietus ant wysu geleżiniu keliu Ameryke ir Europoje.

KANTORAS MUSU HAMBURGE IRA TOKIS

S. I. Herschmann, Teilfeld Str. No. 7-8.

Lietuwyszkas ir Lenkiszkas

K R O M A S !

(GROCERYS)

Wysokiu szwieżiu Taworu.

Teipo-gi parduoda Szipkortes ing wysas dalis swieto, ant greicziausiu ir drucziausiu AKROTU.

Izmainio visokius piningus o ir nusiuenze ing uznare tiesiok in namus greit ir pigei.

Tom. Butkiewiczui,

5 Broadway, Nanticoke, Pa.

HENRY LEES & CO.

Pigiauše vieta visame mieste ant pirkimo drapanu del vynu, vaikiu ir vaiku, delto kad jie visą tavorą perka ne ant bargo tiktai už piningus.

Turime didžiusi skyrū, visokiu lepurū, skrybelū, czebatū, czeveryku ir szluru, atekite o datirkite.

Geri maininei czebatai už 125 ct.

Pora daila szventadieniu czebatu 150.

Czeverykai po 125, 150, 175, ir 200.

Vienu žodžiu sakant, visas tavoras geras ir galimas patilt kożnam, o prekios tai pigenios kaip kituose kromuose, visaur mieste.

Ateikite ir pamegykite, o busite kantanti, tiktai ne panyrskite numero.

Henry Lees.

25 — 27. MAIN Str., PLYMOUTH, P.A.,

J. PAUKSZTIS

Agentas Lietuwiszkas ir Lankiszkas

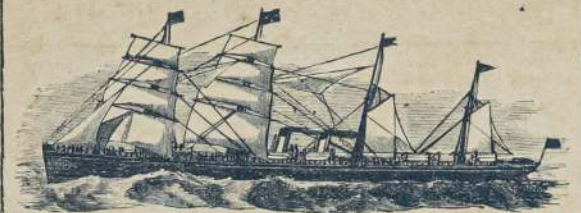
SZIPKORCZIU

(KART OKREŦOWYCH)

Ant wysu Kialu Mariomys Ka no pigeuse!

Prusyszka is gereusejs akrotajs. Suncze pynigus in wysas szalis swieto, o tejpos-gi ir iszmajno kajpo maskoliszkus, prusiszkus, austrijokiszkus, Francuzyszkus ir t. t.

Cziene Szipkorcziu.

Isz Europos i Amerika.

Isz LIVERPOOL, GLASGOW, QUEENSTOWN, BELFAST, LONDON... \$19.00

Isz HAMBURG, AMSTERDAM, ROTTERDAM, HAVRE OF BREMEN... \$22.50

Ant gerausu akrotu isz BREMEN in NEW YORKA... \$24.00

Isz ANTWERPO in NEW YORKA... \$20.00

Isz ANTWERPO in PHILADELPHIE... \$19.00

Isz BREMO in BALTIMORE... \$21.00

Isz Amerykos in Europa.

Isz NEW YORKO in BREMEN... \$26.00

Isz PHILADELPHIOS in HAMBURGA... \$22.00

Isz NEW YORKO in ANTWERPA... \$22.00

Isz BALTIMORES in BREMA... \$22.50

Isz New Yorko in Liverpool, Glasgow, Belfast, London... \$19.00

Lankiszkos knigos maļu, pargabentos isz užmares.

1.) Westehnienie duszy pobożnej. zbiór nabożeństw i pieśni z przydaniem Drogi krzyżowej, Gorzkich żali i psalmów 1,50 ct.

2.) Głos synogarlicy, na pustyni świata tego jęczącej, t. j. nabożne duszy chrześcijańskiejroz-

myślanie..... 1,40 ct.

3.) Złoty Ołtarz czyli zbiór nabożeństw dla chrześcian i katolików..... 1,30 ct.

4.) Ołtarzyk czyli zbiór nabożeństwa dla młodzieży katolickiej..... 70 ct.

5.) Wyborek nabożeństwa dla młodzieży katolickiej.. 50 ct.

6.) Mały złoty ołtarzyk dla pobożnych dzieci katolickich 45 ct.

Geriausės Bankierius

WILKES—BARRE, Pa.

Izduoda szifkortes ant wysokiu akrotu ir in wysas dalis EUROPOS. Sunceze pyuigus tiesog in NAMUS. Galima pas ji pasydet pyuigus, uz kuruos duoda procento \$3,00 uz szimta ant metu.

Lietuwyszakaj, Lenklezakaj ir Ungarsakaj gali susyzenket, ba pribalo tam tikrus zmonk. Ne uzmirskite ipacz tie ka gyvenate arti to miesto.

Wilkes-Barre Deposit and Savings BANK.

Juozapo Paukszozio

Dvi didelės Krautuvės

visokių valgomų daigtų, kumpių, mištų, cukriaus arbatos, kavos ir visko, kas tikl užlaikyme gyvasis reikalinga. Taipogi parsiduoda czebatai, czeverykai, marszkiniai ir visokie kiti daigtai. Viskas pigiausiai ir dūžiausiam pasirinkime.

Plymouth'e ir Edwardsville, Pa.

Fabrykas Gero ir Swojko

A l a u s

arba

Braworas!

G. STEGMEIER
& Son.

Wilkes-Barre Pa.

Ten možna gaut Lager Beer ir porterio isz czisto jawo daritu.

M. KAHAN.

Turkiszkojo ir Rusiszkojo Tabako
PABRIKANTAS,

Importeris ir pardavinetojas visokių tabaku, cigaru ir cigarėtu. Lietuwiszki prekėjai mėginkite mano „RUSISZKUSIUS PAPIROSUS“, o nelaikysite kitokių.

510 South Third Str.,
PHILADELPHIA, PA.

Juozo Czerniko

„Kosciuszko Hotel“

Užpraszau brolius lietuvius neuzmirszti uzeiti pas mane. Rasite pas unane meilinga priemima. Vynai, likieriai, alus, cigarai ir uzkandziai visada pas mane kuo no geriausi.

118 Canal Str., WILKES-BARRE,
Priez L. V. gelezinkelvari.

Tikras Lietuwiszkas KRIAUCZIUS

Kas norite turėti puikius parėdus, o uz pigiū prekę, taipogi norėdami laivakortes (szifkortes) pirkti, arba pinigūs nusiusti į Europą ir į kitas dalis swieto, atsizsaukite pas:

JONĄ MIELDAŽĮ,
Shenandoah, Pa.

Lietuwiszkas Salunas.

Alus, visokie gėrymai ir geriausi Cigarai. Parduodu taipogi laivakortes (szifkortes) ant visokių laivų ir siunztiu pinigūs į visas dalis swieto kuo pigiausiai.

M. Klimas,
175 North Main Str.,
PITTSBURGH, PA.

W I R A J

SZTORNIKAJ

Jago reikalaujete in sawo KRAUTUWE (KROMA) dajktu in sztora tada pirkite pas

Williamson'a ir Wallace

210 East Market Str.
WILKES-BARRE PA.

Tenaj galima gaut ka no gereusiu ir szwiezeusiu taworu walgomu ir kitoniszku dajktu.

DYDELYS KROMAS!

“Furnishing Goods”

—Wysokiu dajktu kajpo taj:—
marszkiniau

wyłoniu

audekliniu

panczeku

petneszu

wywozku dajktu koku tik zmozgū prirejke.

—Gausyte pas—

Chas. CASPER & Son

103 NORTHAMPTON Str.

Wilkes-Barre, Pa.

Pirmutynė UZEJGA

Del LIETUWNIKU Pas
S. Paukszti
KINGSTON, PA.

Arielku wysokiu,
Alaus gardaus.

Wyno wisokio,
Cygaru ir t. t.

Ateik Broli pamatykie
Ir to wisko pabandykie.

LIETUWYSZKAS

Salunas.

kureme del zobowos atėjgiu randasy Bylardas ir Wargonaj ant kuriu grajina tieze pasamdity muzykantaj.

Del to kas noryte pralejst linksmaj dajka ir atsygert gardaus Alaus, Arielkeses parukit geru Cygaru.

—Atejkite pas:—

St. Ramanaucka

Luzerne Borough, Pa.,

UZEJGA gereuse del LIETUWNIKU pas

Juozza Zablacka
MAHANOY CITY PA.

Randasy gera ARIELKA, ALUS ir wysoki Likierej, o tejsos-gi CYGARAJ pujkus isz Turkijos pargabety o dumelis tejp swejas kud gi kosuli.

SPAUSTUVE!**Vienybes Lietuvniku**

132 Main Street,

—PLYMOUTH, PA.—

o Taip yra itaisyta jog gali spausdinti viską, kas tik jo
o darba jos priguli, yra LOCNOS MASZINOS, LITARŲ
o visokių didele daugybe, drukavojasi apart

„Vienybes Lietuvniku,”

o visokios konstitucijos, kningos dėl drau-
o gyseziu, apgarsinimai, tykietai gromatos
o kviecianczios ant veselijos ir t. t.

— Visokiose kalbose, kaipo tai: —

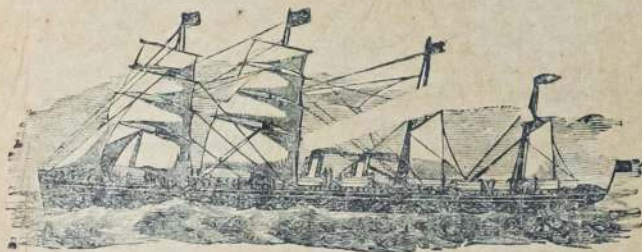
o Lietuviszkai, lenkiszka, angliszka, vo-
o kiszka, maskoliszka, italijoniszka, pran-
o cuziszka ir t. t.

**ANT. PAJAUIS
BANKIERIS**

o Kas tury kiek PYNIGU, o noretu juos patalpint saugio wie
o toje kad jam ne pražutu, tegu patalpina pas mane **BANKOJE.**

o Tejpos-gi randasy dydele zopostis wysokių pyningu del izmajimo, kaipo taj: Rusijos RUB
o LEI, Prusyazkos MARKOS, Austrijokiszki GULDENAI, Francuzyzecki FRANKAI ir t. t.
o Jago katraš atsyweza lez užmarea PYNINGUS, tuos tejpos-gi permajnau ant amerykanteku.
o Sauczu pyningus in wysas dalls ewieto tiesog in namus.

o O tejposgi izduodu SZIFKORTES ant wysu liniju ant pujkeusu ir
o druceusu LAJWU.

Wyskas tejsyngaj ejna
Ne užmirszkite
ANTANAS PAJAUIS
128 ir 130 Main str. PLYMOUTH Pa.

Pirmutinis Lietuwiszkas Kromas,

o Groceries) **PITTSTONE**, pripilditas wysokejs tavorajs dėl žiwnasties, tejp-
o ir drapanos dėl darbi ninku, wyskas ko no geriause parsiduoda pigej ir
o įsingaj, -- primenu ir taj jogej parduodu Abrozus szw., knigas maudu
o istoriju; o tejpgi szifkortes ant geriausu ir druciausu lajwu.
o taj ne užmirszkite kad tan wyska gausyte: pas A. TEPLUSZI.

Nr. 177. NORTH MAIN Str. **PITTSTON, PA.****Andriejus Stankevyczius,**

Uždejo didelę krautuvę visokių naminių daiktų, kaip tai
Stalų, kedžių, lovyų, veidrodžių (zerkojų) ir t. t.

Taipogi turi didelę krautuvę gražiu ir

**Pigiu
Grabu**

ir visokių daiktų atsitikime smerties.

Uzsijsima pagrabais už pigiasnį ne kad kiti užmokestj. Delto-gi, jei-
gu kam prireiks ko, ateikite pas savo viengentį, kuris geriaus ir rupestin-
giaus viską atliks dėl jusu, ne kad svetimgencziai.

And: Stankevyczius,

Ant Main ulyezios,

SHENANDOAH PA.

Jonas J. Bobina.

Agentas no szifkoreziu

Szifkortes!

Szifkortes!

Parduodu szifkortes ant pujkiausiu ir druciausu LAJWU isz wysu
szalu EUROPOS. Ir tejpos-gi galu nusiut PYNIGUS in EUROPA tiesiog
ing namus.

Prietam lajkau dydele ROMA su wysokejs waigomajs dajktajs,
ka tik namuose geraj gaspadynej pryrejke, ir su tuo nesygiriu: ba koznas
zino. Darbinu drebuziu ir wysokiu marszkinu; zodziu kalbnt wysko ga-
lima gaut,

Neužmyrskite kad mano namas randasy ant uliczes
MAIN Numeras 132 szale paczto.

Shenandoah Pa.

LIETUVISZKAS**Salunas.**

Laikau gerą ašų, cigarus ir
geriausius gerymus. Kas
kartą atsilankys pas mane,
tas tikrai neeis pas kitą.

Vincas Szmerauckas,
PRICEBURG, PA.

LIETUVISZKAS**Saliunas**

Juoz Miliaucko,

Szaltas alus, skanus gerymai, gar-
dus, cigarai. Smagi vieta dėl užei-
gos. Praszau brolius atsilankyti
pas mane.

Juzas Miliauckas,
MAHANAY CITY.

Lietuwiszkas Dziegornikas,

Pardavineja pigiau už visus, viso-
kius auksinius ir sidabrinus daiktus,
kaipo tai: Dziegorelus, Lenciugelus,
Ziedus, Spilkas, Revolverius ir t. t.
Ir prijimu visokius dziegorius ir
ziedus taisyti už labai mažą prekę, o
kartais ir už dyką. Pakol eisite pas
svetimgenczius, ateikite pas mane:
Kur viską geriau ir pigiau galite pirkt

Juoz. Roblauckas,
Centre Ave. Sudzios Enoh namuose,
Plymouth, Penn'a.

Sztaj brolej!

Jago norite geros trajankos
gaut, arba užsyrukit kwepenti
cygara, taj ejkite tiesiog pas:

Wincenta Bobina

Ant Coal ir Jordan ulicziu,
SHENANDOAH, P.A.,

Jis ira tykras Lietuwnikas ir tej-
syngas žmogus.